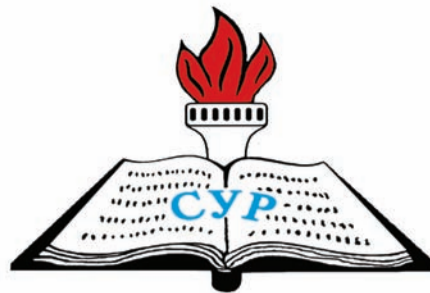

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 307-308 / martie 2016

Luptați și veți învinge!

M. Shevchenko

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

La începutul secolului al XIX-lea, poporul ucrainean și-a recăpătat limba ca mijloc de creare a propriei culturi. În „Eneida” lui Kotlearevskyi, în povestirile lui Kvitka-Osnovianenko, în câtecele și baladele poezilor romantici din Harkiv, poporul ucrainean s-a recunoscut pe sine, și-a regăsit felul său de viață, obiceiurile sale, problemele sale sociale mai mari sau mai mici. Totuși, această literatură nu era pentru popor, ci despre popor.

Șevcenko a jucat un rol istoric important în dezvoltarea limbii ucrainene literare. El a stabilit structura ei care s-a păstrat, în linii esențiale, ca bază a limbii ucrainene contemporane.

Oricine studiază în profunzime opera lui Taras Șevcenko se convinge că ea aparține lumii întregi.

Poezia poetului este un fenomen unic care nu are echivalent în literatura universală. „Cobzarul” lui Șevcenko a însemnat democratizarea literaturii

Taras ȘEVČENKO

GÂNDURI ALE MELE, GÂNDURI

*Greu cu voi în viață, gânduri,
Ale mele gânduri,
Pentru ce hârtia umpleți
Doar cu triste rânduri?..
Cum de nu vă suflă-n stepă
Vântul-călătorul?
Cum de nu v-adoarme răul
Cum și-adoarme-odorul?..*

*.....
Gânduri ale mele, gânduri,
Scumpe flori-odoare!
V-am crescut, v-am îngrijit eu –
Un' să v-ascund, oare?
Mergeți, flori, în Ucraina,
De ea s-aveți parte,
Voi – orfane pe sub garduri,
Eu – murind departe,
Veți găsi inimă bună,
Vorbă fără' de-otravă,
Și dreptate-adevărată
Și poate și slavă...*

*Maică bună, Ucraină,
Să-i aștepți cu dorul
Pe copiii mei zburdalnici,
Cum și-aștepți odorul.*

Traducere de Ion COZMEI

cuvânt fiind un ucrainean. El a democratizat prin opera sa literatura europeană și universală.

Numele lui Șevcenko strălucește ca o perlă rară în tezaurul de aur al culturii mondiale. În pleiada clasicilor de seamă ai literaturii universale, numele lui se află pe același plan cu titanii Homer, Shakespeare, Pușkin, Tolstoi, Goethe, Byron, Schiller, Heine, Balzac, Hugo, Mickiewicz, Eminescu, Rustaveli a căror moștenire artistică reprezintă un bun al întregii omeniri.

Poeziile lui T. Șevcenko sunt iubite de toate popoarele deoarece poetul, care și-a pus întreaga putere în slujba luptei pentru eliberarea Ucrainei sale dragi de asupra socială și națională, exprima năzuințele și speranțele tuturor popoarelor.

Ion ROBCIUC

TARAS ȘEVČENKO – SLAVA ȘI MÂNDRIA POPORULUI UCRAINEAN

Șevcenko este fondatorul literaturii ucrainene noi, de orientare democratică. În opera sa se nasc și se dezvoltă principii care vor deveni călăuzitoare pentru cei mai importanți scriitori ucraineni din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Specificul național și realismul s-au manifestat și la predecesorii poetului. Dar Șevcenko este primul care poate fi considerat cu adevărat poet popular, deoarece în opera sa și-a găsit expresie întreaga gamă de sentimente și gânduri ale celor mulți și obijduiți, aspirațiile lor de libertate.

Predecesorii poetului criticau în operele lor unele fenomene specifice vieții de atunci, cum ar fi exploatarea țăranului de către moșier, corupția slujbașilor. Șevcenko critică întreaga ordine socială, fiind un dușman neîmpăcat al moșierilor și țarismului.

În articolul *Taras Șevcenko*, apărut în Almanahul social-democrat pe anul 1894, criticul literar C. Dobrogeanu-Gherea scria: „Ceea ce caracterizează mai ales poeziile lui Șevcenko, în afară de o formă splendidă, de o limbă populară curată, e o durere și o jale nespūsă pentru muncitorimea ucraineană, pentru frații lui de suferință. În niciun poet mare nu e concentrată atâta gingășie și nestrămutată iubire pentru popor și atâta durere pentru suferințele lui”.

Drumul deschis de Șevcenko a fost urmat de cei mai renumiți urmași ai săi ca Marko Vovciok, Panas Myrnyi, Ivan Franko, Lesea Ukrainka etc.

universale, deoarece de pe paginile lui au răsunat, poate pentru prima dată, vocile tuturor straturilor sociale care, până atunci, nu erau cunoscute culturii elitiste.

Este firesc, deci, ca opera Cobzarului să fie tradusă în toate limbile slave și în multe alte limbi ale lumii, inclusiv în limba română.

Despre recunoașterea pe plan mondial a numelui marelui poet vorbesc și cele 1.384 de monumente ridicate în întreaga lume (potrivit Wikipedia) în memoria sa. La acestea s-a adăugat și bustul lui T. Șevcenko, dezvelit la 4 martie 2016 în parcul de lângă biserica ortodoxă ucraineană din Lugoj. Este cel de-al cincilea bust al poetului național ucrainean dezvelit în România, după cele existente în București, la Negostina – Suceava, Satu Mare și la Tulcea.

Opera lui Șevcenko constituie, poate, cel mai important fenomen european și mondial, deoarece, așa cum arată Vadym Skurativskyi, „suferința de veacuri a maselor nu a avut până la el o voce literară proprie”. Au existat unele încercări literare, dar destul de timide, care imitau cultura dominantă, devenind o jucărie, iar nu un fenomen artistic grandios și o provocare național-socială cum a fost opera marelui Cobzar.

Șevcenko este primul în istorie care a rupt tăcerea păturilor sociale de jos. De aceea, „Cobzarul” are o valoare planetară, căci prin cuvinte în limba ucraineană au vorbit lumile necunoscute culturii elitiste, purtătorul lor de

**MESAJUL PREȘEDINTELUI
UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA,
NICOLAE MIROSLAV PETREȚCHI, ADRESAT
PARTICIPANȚILOR LA CEL DE-AL VII-LEA
SIMPOZION INTERNAȚIONAL „RELAȚII ROMÂNNO-
UCRAINESE: ISTORIE ȘI CONTEMPORANITATE”**

Stimate domnule președinte al Consiliului Județean Satu Mare, Adrian Ștef,

Stimate domnule primar, Dorel Coica,

Stimați membri ai Prezidiului,

Stimate domnule președinte de onoare al UUR, Ștefan Buciuța,

Stimați membri ai delegațiilor Muzeului Județean Satu Mare, Universității Naționale din Ujhorod, Universității de Vest „Vasile Goldiș”, Universității Naționale de Silvicultură din Lviv, Muzeului de Arhitectură și Viață Populară din Ujhorod, Fondului de Caritate, Resurse și Inițiative Publice, Cernăuți,

Stimați membri ai Consiliului UUR,

Stimate domnule președinte de onoare al organizației județene Satu Mare a UUR,

Stimați membri ai Comitetului Satu Mare al UUR,

Stimați invitați,

Dragi ucraineni,

În calitatea mea de președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, permiteți-mi să mă adresez dumneavoastră cu „Bine ați venit” la deschiderea celui de-al VII-lea Simpozion Internațional „Relații româno-ucrainene: istorie și contemporanitate”.

Așa cum bine știți, ucrainenii și românii se învecinează pe o lungime a frontierei de aproape 900 km. Triburile slave au format un substrat al poporului ucrainean în nord-estul României.

Amândouă popoarele au fost unite de religia ortodoxă și lupta împotriva forțelor tătare și otomane. Suntem apropiați prin cultura socială, modul de viață și arta populară, de secole trăind unul aproape de celălalt.

Relațiile dintre cele două țări, la nivelurile politic și cultural, au fost de bună colaborare încă din secolele XVI-XVII. La început, din cauza inexistenței unui stat național, acestea erau minore, dar cu timpul, s-au dezvoltat, mai ales în ultima vreme, în special în județele Maramureș, Suceava, Satu Mare și Tulcea unde se învecinează cele două națiuni.

Până în anul 1859, relațiile politice ucraineano-române au avut loc, în principal, cu vecinul direct al Ucrainei, Moldova. Ele au fost neesențiale cu Valahia și chiar inexistente cu Transilvania. În secolele XVI – XVII, cazacii au ajutat nu numai principatul Moldovei, ci și pe cel al Valahiei în lupta lor împotriva Imperiului Otoman. De exemplu, în armata voievodului Mihai Viteazul, în 1595, s-au înrolat 7.000 de cazaci, iar Bohdan Hmelnițki a încheiat un acord cu Moldova prin aranjarea căsătoriei fiului său, Timuș, cu fiica domnitorului moldovean, Vasile Lupu.

După destrămarea URSS, România a fost printre primele țări care a recunoscut independența statală a Ucrainei, iar la 1 februarie 1992 a stabilit relații diplomatice cu țara vecină. Astfel, România a acordat o atenție deosebită dezvoltării relațiilor politice, diplomatice și economice cu Ucraina.

De asemenea, toți au conștientizat că atât România, cât și Uniunea Europeană sunt pe deplin interesate să aibă în apropiere un stat puternic, viabil, legitim în ochii propriilor lor oameni.

Ambele țări, România și Ucraina, sunt considerate printre cele mai importante din Europa Centrală și de Est. Ambele țări au experimentat tranziția, adesea dureroasă, la o economie de piață funcțională, consolidarea statului de drept și a democrației.

Relațiile româno-ucrainene nu pot fi analizate fără a lua în calcul ucrainenii din România și, implicit, Uniunea Ucrainenilor din România.

Uniunea Ucrainenilor din România este o organizație reprezentativă parlamentară a comunității ucrainene, care face parte din Consiliul pentru Minorități Naționale din România, iar prin publicațiile ei, din Asociația Presei Minorităților Naționale din România. Totodată, este membră a Congresului Mondial al Ucrainenilor (SKU), a Congresului European al Ucrainenilor (EKU), a Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare (UVKR) și a Asociației pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotarele Ucrainei (Asociația „Ucraina – Lumea”). Unul dintre obiectivele majore ale UUR este întărirea raporturilor de colaborare româno-ucrainene.

În acest scop, Uniunea Ucrainenilor din România colaborează cu administrațiile publice centrale și locale, Ambasada Ucrainei din București, Prezidiul Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, Prezidiul Congresului Mondial al Ucrainenilor și susține deciziile și hotărârile acestor Prezidii.

Pentru a consolida relațiile dintre România și Ucraina, Uniunea Ucrainenilor din România a fost de acord cu adresa Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare referitoare la lipsa de activitate a puterii privind comemorarea victimelor Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933 (80 de ani de la genocidul stalinist), cu declarația privind semnarea Acordului de Asociere între Ucraina și Uniunea Europeană și a trimis scrisori deschise președintelui României, primului ministru, ministrului afacerilor externe, europarlamentarilor români și purtătorilor de cuvânt ai Uniunii Europene pentru a susține independența și integritatea teritorială a Ucrainei.

Totodată, Uniunea Ucrainenilor din România a susținut propunerea Consiliului Mondial al Ucrainenilor privind modificările la „Condițiile de acceptare în universitățile din Ucraina în 2014 a ucrainenilor din diaspora”.

În ceea ce privește tematica lucrărilor simpozionului, aceasta se va axa pe diversitatea problemelor născute ca urmare a coexistenței celor două popoare în zona de frontieră a Tisei Superioare. Culegerea de comunicări a simpozionului va sublinia modelul de cooperare fructuoasă între specialiștii din cele două țări, România și Ucraina, va constitui un fundament pentru cunoașterea reciprocă a contribuțiilor în diferite domenii ale științei moderne.

Diversitatea subiectelor se va contura într-o tematică pluridisciplinară, care va prezenta istoria comună a celor două popoare, conviețuirea într-o regiune multietnică, raporturile dintre comunități, identitatea culturală, lingvistică, confesională, structura populației din Ucraina, Maramureș, Satu Mare, Bucovina, Banat în diferite perioade ale istoriei, raporturile dintre comunitățile majoritare și minoritare, relațiile româno-ucrainene pe parcursul istoriei și transformările majore din ultimii ani, ca rezultat al orientării europene comune a celor două țări etc.

Această colaborare, devenită deja tradițională, are o importanță deosebită, deoarece promovează valorile specifice fiecărei comunități și demonstrează faptul că relațiile transfrontaliere reprezintă un dialog multietnic, intercultural, care se bazează pe cunoașterea reciprocă a valorilor spirituale, materiale, istorico-culturale, pe baza unor documente și studii științifice.

În concluzie, numai demonstrând tact, rețineră și abordare constructivă a istoriei, România și Ucraina vor reuși să consolideze și să asigure o dinamică pozitivă relațiilor bilaterale.

Mulțumesc!

**MESAJUL PREȘEDINTELUI UNIUNII
UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA
CU OCAZIA ZILEI INTERNAȚIONALE
A FEMEII**

Ziua Internațională a Femeii este o sărbătoare care simbolizează, în primul rând, lupta femeilor pentru drepturile lor, pentru participarea activă la viața socială și cea profesională în condiții de egalitate cu bărbații.

Datorită tenacității și perseverenței femeilor, este dificil să menționăm măcar o sferă de activitate în care acestea să nu aibă un cuvânt de spus. Este imposibil să ne imaginăm o profesie fără prezența unei femei, fără zâmbetul ei și, cel mai important, fără abilitățile ei de a găsi soluții pentru orice situație.

Înțelepciunea, discernământul, dorința constantă de perfecționare sau stilul de viață neobosit, toate acestea, combinate cu frumusețea interioară și exterioară, definesc portretul femeii ucrainene moderne.

Stimate Doamne, fie ca Dumnezeu să vă dăruiască multă sănătate, iar fiecare zi a vieții Dvs. să fie scăldată de lumină și iubire, să fie încununată de împliniri pe toate palierele vieții. Avem nevoie ca prezența Dvs. să ne însenineze viețile.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii, doresc ca armonia și succesul să vă însoțească pretutindeni, pe calea vieții Dvs. să înflorească flori parfumate, iar aerul care vă înconjoară să abunde de sunete fermecătoare. Nu uitați să fiți mereu zâmbitoare și pline de speranță.

Cu deosebită considerație,

*Nicolae Miroslov PETREȚCHI,
președintele UUR*

**Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în
paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate
autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile
legate de conținutul materialelor și nu returnează
articolele nepublicate.**

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu
Tiparul executat la**

**Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“
ISSN 1223-5210**

UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA CONSILIUL (RADA) UNIUNII

HOTĂRÂRE

Nr. 1384 din 12 martie 2016

CONSILIUL UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA, reunit în ședința ordinară trimestrială astăzi, 12 martie 2016, la Cluj-Napoca, în cadrul punctului 7 al ordinii de zi aprobate cu cvorum legal, a luat în dezbatere INFORMAREA prezentată de dl NICOLAE MIROSLAV PETREȚCHI, președintele Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), privind acțiunile întreprinse de domnul MAROCICO ION împotriva UUR.

La ședință a fost invitat și domnul MAROCICO ION care nu a răspuns invitației și care nu și-a expus apărările.

Luările de cuvânt și opiniile exprimate au fost consemnate în Procesul-verbal al ședinței semnat de toți membri prezenți.

Din dezbateri a rezultat că dl MAROCICO ION se face răspunzător de încălcarea cu perseverență, repetată a următoarelor prevederi ale Statutului UUR:

– **art.8 lit.a** prin aceea că nu respectă prevederile Statutului acționând sistematic și cu efect distructiv împotriva realizării scopurilor legitime pentru care a fost creată Uniunea, transformând-o într-o miză a ambițiilor sale personale;

– **art.8 lit.b** prin aceea că, sfidând hotărârile Congresului VII se erijează permanent în lider al Uniunii în demersurile sale menite să paralizeze activitatea organelor alese în mod democratic, statutar;

– **art.8 lit.d** prin aceea că inițiază acțiuni contrare intereselor Uniunii atât sub aspectul blocării tuturor activităților care însumează însăși viața comunității noastre, cât și prin întreținerea unui climat de nesiguranță și vrajbă, dar și prin discreditarea imaginii UUR în fața celorlalte organizații ale minorităților etnice și instituțiilor statului. Consiliul reține că aceste acțiuni sunt sistematice, nepotolite și deosebit de viclene, scopul lor unic și perfid fiind scindarea Uniunii pentru satisfacerea ambițiilor egoiste ale domnului MAROCICO.

Prin întregul său comportament, domnul MAROCICO ION s-a situat continuu pe poziția de a înceta a fi membru al UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA prin încălcarea prevederilor **art.9 lit.b**) și c) din Statutul Uniunii.

În acest comportament sfidător și ostil constă întreaga activitate a domnului MAROCICO ION care ar fi trebuit să aibă ca scop îndeplinirea obligațiilor sale statutare între care prezentarea periodică în fața RADEI pentru analiza activității în răspunerile care i-au fost încredințate. Cu dispreț față de organele de conducere ale Uniunii statutar alese, domnul MAROCICO ION, așa cum nu a expus niciodată activitatea de președinte al Comisiei de Etică și Litigii – determinând actualul CONSILIU să nu-i mai încredințeze răspunderea – nu a expus nici activitatea ca deputat al ucrainenilor din România, care a devenit, de altfel, ca și inexistentă.

Având în vedere cele rezultate din dezbateri ca și lipsa oricărui semn de regret sau îndreptare, în baza prevederilor art.10 din Statutul Uniunii Ucrainenilor din România,

Cu unanimitate, Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

HOTĂRĂȘTE:

1. Confirmă informarea domnului președinte al Uniunii privind acțiunile întreprinse de dl MAROCICO ION împotriva Uniunii Ucrainenilor din România și o adoptă ca document al Consiliului, anexă a prezentei Hotărâri.

2. Aplică domnului MAROCICO ION sancțiunea prevăzută de art.10 din Statut, și anume excluderea din rândul membrilor Uniunii Ucrainenilor din România.

3. Împuternicește Prezidiul Executiv cu aducerea la îndeplinire a acestei Hotărâri cu efectele sale subsecvente.

4. Obligă Prezidiul Executiv să ia toate măsurile necesare pentru remedierea consecințelor negative ale activității scizionist-distructive a domnului MAROCICO ION, astfel încât activitatea Uniunii să reentre cât mai curând în normalitate.

Membrii Consiliului UUR prezenți la ședința Radei de astăzi, 12 martie 2016:

Petretchi Nicolae Miroslov
Horvat Irina Liuba
Lambot Anna
Spiralinc Ledia Feiy
Moisi Bogdan
Travista Mihai
Cerueuca Dumitru
Hiborencu Victor
Herbil Ioan
Bucurta Varile
COLOTELO MIROSLAVA
Savciv Ilie
MARCIUC PINTEA
PATENCUC VASILE
Petretchi Miroslov
ROMANUC GHEORGHE LIVIU
Bucurta Stefan
Liber Ivan
Gemenuc Victor
Gendreau Teresia

SCRISOARE DE MULȚUMIRE

Înalt Preacucernice Părinte Vicar,

Cu cugetul plin de îndemnul Sfântului Apostol Pavel „... ca pentru toate să-i mulțumim lui Dumnezeu Tatăl...” (Coloseni 1,3) și covârșit de emoția omului căruia i-ați făcut onoarea de a-i acorda diploma „Act de recunoștință”, mă plec în fața sfinției voastre, neputând a vă mulțumi îndeajuns.

După o viață petrecută în slujba oamenilor, hăituit, uneori, în lupta dintre bine și rău, cu sufletul și gândurile în genunchi, fericit pentru izbândă, alteori, acum nu găsesc destule cuvinte spre a zugrăvi bucuria ce mi-a adus-o această distincție, confirmare și încununare a eforturilor unui om. Sunt recunoscător că ați ales ca acel om să fiu eu.

Cugetând la toate acestea, am reușit să înțeleg profunzimea și importanța vieții pe care dumnea-

voastră ați dăruit-o, la rândul-vă, prin muncă, minunatele slujbe întru Domnul.

Sunt pe deplin convins că, ori de câte ori îngenuncheați, cu trupul și cu sufletul, înaintea Sfântului Altar, o faceți pentru propășirea binelui și a credinței în comunitatea noastră ucraineană, atât de mult iubită de către noi.

Mulțumesc bunului Dumnezeu pentru noblețea sufletului sfinției voastre și pentru înțelepciunea și dragostea cu care ne păstoriți.

Închei aceste sărace rânduri mulțumindu-vă încă o dată și dorindu-vă din tot sufletul multă sănătate, împlinirea dezideratelor sfinției voastre, rugându-l pe Domnul nostru Isus Hristos să vă dăruiască ani mulți, spre a ne fi alături în bunătate, dragoste și credință.

Cu imensă grațitudine și profund respect,

Iura Gheorghe HLEBA,
președinte al Organizației județene Timiș

SĂRBĂTORIREA LUI TARAS ȘEVCHENKO LA BUCUREȘTI

La 9 martie 2016, zi mohorâtă de primăvară cu ploaie și vânt, s-au adunat la bustul lui Taras Șevchenko, amplasat în parcul Herăstrău pe malul lacului, străjuit de un piersic înflorit, cca 50 de ucraineni de la Ambasada Ucrainei și cetățeni români de etnie ucraineană pentru a sărbători 202 ani de la nașterea lui Taras Șevchenko, cel mai mare poet, prozator și pictor al Ucrainei. El s-a născut în satul Morynți într-o familie de iobagi și a decedat la Petersburg, în 1861, la vârsta de numai 47 de ani, din cauza prigonirii și oprimării de către regimul țarist, fiind înmormântat, după dorința sa, pe malul fluviului Nipru, la Kaniv.

Această ceremonie solemnă a fost organizată de Ambasada Ucrainei din România în colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România.

La ceremonie au participat: dl Teofil Rendiuk, ministru-consilier al Ambasadei Ucrainei în România, Ivan Marocico, deputat în Parlamentul României, Amet Aledin, deputat în Parlamentul României din partea minorității tătare din România, Ion Robciuc, redactor-șef al „Curierului ucrainean“, revistă a Uniunii Ucrainenilor din România, Iaroslava Colotelo, președinta Organizației București a UUR, membri ai Ambasadei Ucrainei din România, cetățeni români de etnie ucraineană.

Au luat cuvântul domnii Teofil Rendiuk, Ivan Marocico, Ion Robciuc, Iaroslava Colotelo și alții.

Domniile lor au evocat aspecte din viața și opera acestui titan al poeziei, prozei, picturii și au depus jerbe de flori la bustul acestuia.

Vorbitorii au arătat că primul volum de versuri al poetului „Cobzarul“ (1840) este străbătut de un protest vehement împotriva asuprii feudale și a iobăgiei. În 1841, a

apărut poemul de inspirație populară „Haidamacii“ în care se evocă răscoalele țărănilor ucraineni împotriva șleahței poloneze.

Pentru poeziile, picturile și desenele acide la adresa regimului feudal și țarist, cât și pentru activitatea sa în cadrul Societății secrete „Kiril și Metodi“ a fost trimis ca soldat într-o unitate militară din Orenburg, unde a stat 10 ani, interzicându-i-se să scrie și să picteze.

Versurile lui Șevchenko, de un realism crud, exprimă o gamă variată de sentimente, de la amărăciune și nostalgie până la nădejde și încredere în viitor.

În creația sa poetică el a îmbinat cu măiestrie elementele cântecului popular cu cele ale poeziei culte.

Multe din versurile sale din „Amar în noapte Niprul plânge“, „Asta le e soarta“ ș.a. au devenit cântece populare.

Acest titan al culturii ucrainene este creatorul limbii poetice, melodioase noi.

Mottoul lui „Luptați și veți învinge“ ce apare permanent pe prima pagină a revistei „Curierul ucrainean“ (alături de portretul său) a fost, este și va fi un îndemn la lupta pe care poporul ucrainean a dus-o și o duce și acum.

Îndemnul lui Taras Șevchenko „Luptați și veți învinge“ s-a transformat în realitate abia în anul 1991 când Ucraina s-a declarat independentă, după destrămarea Uniunii Sovietice.

Fiecare vorbitor a încheiat cuvântarea cu sintagma „Slavă Ucrainei“, la care cei prezenți au răspuns „Slavă eroilor“.

În încheiere, s-au cântat câteva cântece pe versurile lui Taras Șevchenko și s-au făcut fotografii în grup.

Cu toată vremea mohorâtă, ceremonia s-a desfășurat în condiții de voie bună și profundă prețuire pentru cel mai mare poet al Ucrainei, Taras Șevchenko.

Mihai POCORSCHI

În amintirea Cobzarului

Multiculturalismul, în unele zone, e un mod de viață și nu doar un termen din dicționar, iar educația interculturală în unele școli nu este o noutate, interacțiunea și dialogul între două sau mai multe culturi fiind un lucru firesc când elevii provin din grupuri de origini culturale diferite care trăiesc în comuniune de sute de ani.

O astfel de școală este și Școala Gimnazială din Bălcăuți. Elevii acestei școli au fost binecuvântați cu darul cunoașterii a două limbi: româna și ucraineana. Moștenirea spirituală pe care acești copii o primesc este imensă: tradițiile populare și cultura a două popoare, două alfabetice – latin și chirilic.

Într-un astfel de spațiu educațional deschis către valori multiple, cadrele didactice construiesc demersuri formative care vin în întâmpinarea acestei particularități locale. Activitățile educative organizate au drept scop cunoașterea, păstrarea și promovarea acestor valori.

O astfel de activitate extracurriculară a avut loc la Școala Gimnazială din Bălcăuți la data de 10 martie 2016. Manifestarea culturală a fost dedicată poetului ucrainean Taras Șevchenko de la nașterea căruia s-au împlinit, în aceste zile de martie, 202 ani și 155 de ani de la trecerea în eternitate. Activitatea a fost coordonată de doamnele profesoare Lăcrămioara Grigoriuc și Anca Știubianu și a constat în două momente.

Primul moment a fost în limba ucraineană și a cuprins recitarea de poezii din creația lui Taras Șevchenko și interpretarea de cântece compuse pe versurile Cobzarului ucrainean.

Al doilea moment, în limba română, a prezentat personalitatea artistului Șevchenko în trei ipostaze: poet, pictor și scriitor. Elevii au recitat poezii, au creionat lumea satului

ucrainean prin cuvânt și culoare, inspirându-se din textul „Prințesa” – rânduri de o duioasă nostalgie, care-l duc pe cititor cu gândul la „Amintiri din copilărie”, au evocat destinul tragic al femeii de altădată într-un moment lirico-dramatic inspirat din nuvela „Argata”.

Și pentru că, la 11 martie, cel mai apreciat traducător al poeziei lui Șevchenko în limba română ar fi împlinit 65 de ani, un gând pios de aducere aminte a fost rostit în memoria poetului sucevean Ion Cozmei, plecat dintre noi la început de octombrie 2015.

Educația interculturală este la ea acasă la Școala Gimnazială din Bălcăuți... Îngemănarea celor două culturi în trăirea de zi cu zi este, pe de o parte, un prilej de descoperire și conștientizare a realei identități, iar pe de altă parte, contribuie la sporirea spațiului cultural comun. Altfel spus, e respectarea dorinței testamentare a lui Șevchenko care-și sfătuia compatrioții: „De ce-i al vostru nu vă lepădați/ Iar ce-i străin învățați.”

De asemenea, la început de martie, merită reamintite iar și iar cuvintele poetului sucevean Ștefan Tcaciuc: „Taras Șevchenko este prorocul ce i-a redat poporului ucrainean identitatea națională și geniul ce a consacrat dreptul limbii ucrainene la eternitate, într-un moment când patria lui, Ucraina, gemea de veacuri sub dominație străină. Pentru poporul ucrainean, Taras Șevchenko întruchipează geneza noii lumi ucrainene și repunerea multimilenare a Ucraine la locul cuvenit pe harta lumii. Taras Șevchenko reprezintă pentru ucraineni ceea ce reprezintă Mihai Eminescu pentru români. În ziua când România va fi ocupată de Taras Șevchenko și Ucraina de Mihai Eminescu, în ziua aceea Cobzarul și Luceafărul vor străbate brațul la braț lumea în lung și-n lat și tot la braț vor urca în împărăția celor două limbi materne, ucraineana și româna, iar Ucraina și România vor rămâne cele mai frumoase icoane în memoria umanității.”

Convallia HREHORCIUC

„Seară culturală interetnică” la București

În data de 25 februarie a.c., la Casa de Cultură „Petőfi Sándor”, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat „Seară culturală interetnică”, având ca temă „Întâmpinarea primăverii în cultura populară a minorităților naționale din România”.

Ideea de a organiza această „Seară interetnică” a pornit de la faptul că Organizația București a UUR și-a propus demult, spre o mai bună cunoaștere și colaborare, organizarea unor întâlniri cu reprezentanții minorităților naționale pe diverse teme, cel puțin a organizațiilor care-și au sedii în Capitală. Cu atât mai mult cu cât unele dintre ele ne cooperează și pe noi la diverse acțiuni culturale interetnice.

Astfel că, la data de 11 martie 2014, pentru prima oară colegii minoritari au participat, împreună cu noi, la concertul UUR „Taras Șevchenko la aniversarea a 200 de ani de la naștere”, pregătind recitarea „Testamentului” șevchenkian, tradus în limbile lor. În toamna anului 2015, la 15 octombrie, am organizat o acțiune, la fel de reușită: „De 25 de ani împreună”, cu ocazia aniversării a unui sfert de veac de la înființarea organizațiilor noastre.

Ideea de a dedica această întâlnire sosirii primăverii a aparținut reprezentantei Organizației de Femei din cadrul UUR din Capitală, mai precis doamnei Zenovia Mandiuc, care, de altfel, este și preocupată de acest subiect, pregătind o lucrare interesantă – „Babele și mărtisorul”, specifice atât românilor, cât și altor etnii din această zonă a Europei (bulgari, albanezi etc.).

Au fost prezenți, cu acest prilej, reprezentanți ai mai

multor etnii care-și au sediul în București, printre care: bulgari, ruși-lipoveni, polonezi, greci, tătari, maghiari, sârbi, germani. Ne-au mai onorat cu prezența: reprezentanți ai Ambasadei Ucrainei din România, în frunte cu ministrul extraordinar și plenipotențiar, domnul Teofil Rendiuk, domnul secretar de stat din cadrul DRI, Amet Aledin, o delegație din partea Ministerului Învățământului și Cercetării Științifice, în frunte cu dna director Nagy Eva, câteva persoane importante care au slujit timp îndelungat cauza culturii minorităților naționale în Ministerul Culturii, precum Carol König și Genan Bolat, ieșiți și ei la pensie ca mine. Manifestarea a debutat

cu cuvintele de salut rostite de reprezentanții autorităților prezente în sală. Toți au apreciat plăcuta posibilitate de a se întâlni în prag de primăvară, de a-și împărtăși din experiență și de a stabili noi căi de colaborare pentru viitor, felicitând inițiativa organizatorilor. Directorul Casei de Cultură „P. Sándor” care ne-a găzduit, dl Richard Buday, a ținut să ne salute și să ne împărtășească din bogăția datinilor legate de primăvară ale maghiarilor și de marea sărbătoare creștină din aceeași perioadă a anului, cea a Sfințelor Paști.

Despre specificul obiceiurilor de primăvară, care-și trag obârșia încă din vremurile precreștine, au fost prezentate 4 referate foarte bine elaborate, cu slide-uri și exemplificări (ucraineni, bulgari, tătari și ruși-lipoveni), dar și toți ceilalți vorbitori de la alte etnii au relatat, cu mult profesionalism, felul în care întâmpina comunitatea lor, în vechime, acest anotimp dătător de viață și ce s-a mai păstrat din acele obiceiuri în momentul de față.

Toate aceste cuvântări și comunicări științifice se

împleteau armonios cu o serie de momente artistice, oferite de comunități ale maghiarilor, grecilor, rușilor-

lipoveni și ucrainenilor. Prin cântec, dans și poezie (prezenți fiind și mulți copii) ei exprimau bucuria sosirii primăverii. A fost organizată, totodată, o expoziție de cărți și publicații ale minorităților naționale, precum și a unor produse meșteșugărești specifice.

Seara s-a încheiat cu un cocktail oferit participanților, timp în care muzica comunităților etnice (mai ales acordeonul și melodiile vesele și ritmate ale ucrainenilor) mai răsuna încă mult timp, ca semn al prieteniei statornicie între comunități și al bucuriei comune că obiceiurile lor strămoșești nu au fost date uitării și au putut fi, măcar în parte, etalate.

Toți cei prezenți au înțeles că o astfel de temă poate constitui subiectul unui simpozion național (sau chiar internațional) ori al unui festival interetnic de câteva zile.

Propunem tipărirea uneia dintre lucrările prezentate de către reprezentanta Uniunii Ucrainenilor din România, doamna doctor în filologie Maria Hosciuc.

Iaroslava-Oresea COLOTELO

SUFLET PENTRU SUFLET

Motto: „Să dea fiecare așa cum socotește el cu inima, nu cu părere de rău sau de silă, căci Dumnezeu îl iubeste pe cel ce dă cu voie bună“ (II Corinteni 9,7).

Sub denumirea din titlu, în cadrul Școlii Gimnaziale din Măriței, comuna Dărmănești, județul Suceava, în anul școlar 2015-2016, se desfășoară un proiect educațional.

Proiectul a fost inițiat de dna prof. Emilia Daniela Barbir, director coordonator. La proiect participă toate cadrele didactice și elevii din școlile comunei Dărmănești.

Cite din argument: „Datorită spiritului apostolic al slujitorilor școlii, inițiatorii doresc să promoveze împărtășirea filantropică a talentelor printr-un proces autodisciplinat. Traseul propus pentru implementarea proiectului se bazează pe cercetarea subiectivă a valorilor, pe sincera colaborare între elevii implicați în experiența educațională. Intervenția formativă, activitatea practică și întâlnirile de evaluare vor stimula responsabilitatea personală, relația interpersonală, colaborarea în grup favorizând valorizarea resurselor și solidaritatea“.

Scopul proiectului este crearea unor obișnuințe de comportament adecvate cerințelor morale și sociale; intensificarea legăturilor dintre partenerii actului cultural în perspectiva activității filantropice; cultivarea deprinderii normelor morale, creștine și ale ordinii sociale, în vederea prevenirii și combaterii fenomenelor antisociale; stimularea întraajutorării în rândul elevilor și al cadrelor didactice; creșterea premiselor de derulare a unor programe educaționale cu specific filantropic la nivelul comunității.

Proiectul urmărește următoarele obiective: valorificarea resurselor umane cu scop filantropic; educarea copiilor în a descoperi valoarea credinței și a necesității ei; valorificarea potențialului creativ al copiilor; stimularea motivației de a veni în ajutorul semenilor prin diferite forme concrete și eficiente; îmbunătățirea colaborării și a responsabilității personale în cadrul colectivității; integrarea sistemelor de norme religioase și civice în sisteme operative, funcționale, de ordine morală și socială; conștientizarea importanței tuturor disciplinelor de învățământ în dezvoltarea personalității elevilor; formarea comportamentelor de toleranță și acceptarea sistemului normativ.

În cadrul proiectului elevii din comuna Dărmănești au oferit, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, copiilor de la „Centrul de tip familial“ din satul Mihoveni, comuna Șcheia – Suceava cadouri de Moș Crăciun. Este impresionant să vezi cum niște copii fac cadouri altor copii!

Kolea KURELIUC

COMORI DE SUFLET ROMÂNESC

A devenit o tradiție ca în fiecare an să se desfășoare, în județul Suceava, Festivalul concurs „Comori de suflet românesc“ care, anul acesta, a ajuns la cea de a 14-a ediție. Promovarea valorilor folclorice din județul Suceava constituie o prioritate a Centrului pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale. În ultimii ani, dezvoltarea satului românesc are anumite particularități care se reflectă în peisajul sociocultural actual. Această manifestare are un caracter educativ pentru artiștii amatori din lumea satului și nu numai. Festivalul a fost înființat din dorința de a promova valorile folclorice din județul Suceava. Spiritualitatea bucovineană este unică, dar exprimată multilingv, de aceea și minoritatea ucraineană, care este destul de răspândită pe teritoriul județului Suceava, are posibilitatea să-și redescopere rădăcinile și să-și etaleze frumusețea folclorică.

Duminică, 21 februarie 2016, a avut loc faza zonală Rădăuți a acestui concurs la Ateneul Popular din Calafindești.

De data aceasta, au avut ocazia și ucrainenii să participe și să evolueze la secțiunea minorității. Au fost multe formații românești și ucrainene, fiecare prezentând tot ce are mai valoros în localitatea respectivă. Noi, ucrainenii, facem parte din comoara sufletului românesc, iar România poate fi asemănată cu un buchet imens de flori multicolore de diferite feluri.

La acest festival concurs au participat și ucrainenii din Negostina, Bălcăuți și Siret la diferite secțiuni: grup vocal, grup vocal-instrumental și dansuri. Pe scena Ateneului Popular au răsunat cele mai frumoase și mai reprezentative cântece ucrainene, iar dansatorii au încântat publicul cu minunatele noastre dansuri. Alături de formațiile românești, și-au etalat aptitudinile și talentul formațiile ucrainene, precum: Kolomyika,

Nadiia zamku, Cervona kalyna, Kozaciok și Vocile Negostinei, pentru care au primit binemeritate aplauze și diplome. Publicul destul de numeros a gustat din frumusețea evoluției fiecărei formații prezente. Costumele populare purtate de artiștii amatori au strălucit prin frumusețea și originalitatea lor.

Felicia GRIGORAȘ

O EMOȚIONANTĂ COMEMORARE

În conformitate cu Planul de acțiuni/proiecte culturale ale Uniunii Ucrainenilor din România pe anul 2016, la data de 27 februarie a.c., Organizația județeană Suceava a UUR a organizat comemorarea scriitorilor de origine ucraineană din Bucovina.

Se știe că Bucovina, acest „colț de Rai“, a fost și este o regiune din care provin mulți oameni de seamă - talenți actori, scriitori, artiști plastici, compozitori, dintre care mulți au ajuns renumiți atât în țară, cât și peste hotare. Din Bucovina multietnică s-au remarcat și scriitori de origine ucraineană, unii din generații mai vechi, alții din generații mai tinere. Unii dintre ei trăiesc și au o bogată activitate literară, dar mulți - spre regretul nostru, prea mulți - nu mai sunt printre noi. Ei nu mai trăiesc, sunt doar în memoria noastră, dar continuă să existe prin creațiile lor literare. Dintre aceștia amintim pe Ștefan Tcaciuc, Gheorghe (Iuri) Lucan, Corneliu Reguș, Ioan Negriuc, Vasile Clem, Paul Șoucaliuc, Ion Cozmei, Ilie Cojocar, Vasile Țapoveț, Vichentie Nicolaiciuc, Stelian Gruia Iațentiu din generații mai tinere, dar și Sylvestr Iarycevskiy, Dionisie Oneșciuc, Gheorghe Racocă și alții din generații mai vechi. Comemorarea acestora, organizată de UUR - Organizația județeană Suceava a constat, în prima parte, dintr-o slujbă religioasă de pomenire ținută la biserica din Ipotești urmată de depunere de coroane, flori și lumânări la mormântul regretatului Iuri (Gică) Lucan, înmormântat în cimitirul din această localitate. Toți cei prezenți la slujbă și la mormântul acestuia au ținut un moment de reculegere în memoria lui, dar și a tuturor celorlalți scriitori trecuți în neființă.

La slujba de la Ipotești au participat rude ale celor decedați, membrii din conducerea Organizației județene a UUR Suceava, persoane care au fost prieteni sau cunoștințe ale acestor scriitori, precum și numeroși localnici și membri ai comunității ucrainene din zonă. O parte dintre cei prezenți au participat și la Suceava la sediul Organizației județene UUR, unde s-a desfășurat partea a doua a evenimentului comemorativ. În sediu, chiar la intrare, era amenajat un stand pe care au fost expuse cărți scrise de scriitorii ucraineni din Bucovina.

În deschiderea părții a doua, domnul Ilie Sauciuc - președintele Organizației județene Suceava a UUR a evidențiat importanța evocării memoriei celor dispăruți, comemorarea lor constituind o dovadă a cinstirii pe care o purtăm noi, cei prezenți, tuturor acestor scriitori care au adus o contribuție importantă la îmbogățirea patrimoniului literar al ucrainenilor, nu numai din Bucovina, ci și

din lume, deoarece multe dintre creațiile lor literare au devenit cunoscute și peste hotare. Toți acești poeți, prozatori, fabuliști și traducători fac cinste etniei ucrainene și ne mândrim cu ei.

În continuare, au luat cuvântul și unele persoane prezente. Doamnele Aspazia Reguș și Virginia Tcaciuc au evocat momente din activitatea literară a soților lor, Corneliu Reguș și Ștefan Tcaciuc, iar subsemnatul am vorbit despre viața și creația literară a părintelui meu, Dionisie Oneșciuc care, pe vremea când era profesor la Liceul Ucrainean din Sighet, a fost și mentorul lui Ștefan Tcaciuc, pe atunci încă elev la acest liceu și la începutul activității sale literare, fiind deja și membru al cenaclului literar înființat și condus de tatăl meu. Acest fapt Ștefan Tcaciuc nu l-a uitat niciodată, despre acesta amintea de câte ori avea ocazia, iar mai târziu chiar i-a dedicat și o poezie. Printre cei care au mai luat cuvântul a fost și domnul Gheorghe Cega care i-a cunoscut personal și a fost bun prieten cu unii dintre scriitorii evocați. Tuturor acestora le-a dedicat o poezie pe care a citit-o în fața

celor prezenți. A urmat un frumos program artistic la începutul căruia a cântat preotul Mihai Cobziuc urmat de grupul vocal școlar „Nadia“ din Călinești-Cuparencu, condus cu multă competență de doamna profesoară Loredana Mândrișteanu care, la rândul său, a încântat auditoriul interpretând solo și în duet câteva minunate cântece ucrainene care, împreună cu cele cântate tot în limba ucraineană de elevii săi, i-au entuziasmat pe cei prezenți, dovadă fiind aplauzele cu care aceștia i-au răsplătit pe interpreți.

Un moment emoționant pentru cei prezenți, dar îndeosebi pentru doamnele Reguș și Tcaciuc, l-a constituit prezentarea pe un ecran mare a unui videofilm documentar cu aspecte de la câteva manifestări culturale din anii 2001 și 2003 la care puteau fi văzuți vorbind și dând interviu răposații Corneliu Reguș și Ștefan Tcaciuc. Încărcătura emoțională a momentului respectiv a fost puternică, pentru unii chiar până la lacrimi, deoarece în tot timpul vizionării cei prezenți au avut impresia că acești doi fii ai Bucovinei sunt vii și că se află în mijlocul lor.

În încheierea programului artistic, grupul vocal „Soacrele“ din Suceava a interpretat cu multă dăruire cântecele ucrainene «Ucrainetș» și «Povii vitre z Bukovyny» pe versurile scrise de Ștefan Tcaciuc, melodiile fiind compuse de doamna Aurora Huțan care este și dirigoarea acestui grup vocal.

Acțiunea Organizației județene Suceava a UUR de comemorare a scriitorilor de origine ucraineană din Bucovina a fost o reușită, spre lauda organizatorilor, în primul rând a președintelui Organizației județene, domnul Ilie Sauciuc, dovadă fiind și atenția acordată de cei care au imortalizat desfășurarea evenimentului cu aparatele foto și camerele video, ecoul acțiunii fiind reflectat în presă și popularizat pe internet. S-a hotărât ca astfel de evenimente să mai aibă loc, iar în incinta Organizației județene să fie înființată o galerie cu foto-portrete ale scriitorilor ucraineni, fii ai Bucovinei de Nord și de Sud, ei reprezentând cu cinste elita intelectuală a ucrainenilor.

Iarema ONEȘCIUC

UNELE CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA CEL DE AL VII-LEA CONGRES AL UUR

La lucrările celui de-al VII-lea Congres al UUR, desfășurat în zilele de 30 și 31 octombrie 2015, au participat 160 de delegați, în jur de 50 de invitați și oaspeți de onoare.

Am avut onoarea s-o salutăm pe doamna Jaroslava Hartyáni, prim-vicepreședinte al Congresului Mondial al Ucrainenilor, președintele Congresului European al Ucrainenilor, președintele Autonomiei de Stat al Ucrainenilor din Ungaria, deputat în Parlamentul Ungariei, delegația Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare condusă de domnul Mychailo Ratușnyi, reprezentanții Televiziunii Naționale a Ucrainei, Canalul 1, colectivul organizatoric al Festivalului „Dolea” condus de artistul poporului al Ucrainei, domnul Marian Hadenko.

De asemenea, din România au participat reprezentanți ai unor minorități, deputatul Uniunii Democratice Maghiare din România, domnul Boniș Istvan, președintele Uniunii Croaților din România, domnul Mihai Radan, și alți reprezentanți.

Din partea Administrației Locale am avut onoarea să-l salutăm pe domnul Ovidiu Nemeș, primarul orașului Sighetu Marmăției, și pe alți primari din comunele cu populație majoritar ucraineană.

Am avut onoarea să prezentăm mesajul de salut din partea secretarului de stat al Departamentului pentru Relații Interetnice din cadrul Guvernului României, domnul Amet Aledin.

Președintele a mulțumit tuturor celor care au contribuit la buna desfășurare a activității Uniunii, reprezentanților conducerilor locale, Guvernului României și structurilor internaționale ale ucrainenilor, Congresului Mondial al Ucrainenilor, Congresului European al Ucrainenilor, Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, Asociației pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotarele Ucrainei (Asociația „Ucraina-Lumea”), cu speranța că și în viitor vor susține Uniunea, așa cum au făcut-o pe parcursul a 26 de ani.

Pentru buna desfășurare a lucrărilor celui de al VII-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România a fost propus un prezidiu format din 9 persoane. S-a pus la vot și a fost aprobat în unanimitate prezidiul format din: Buciuta Ștefan, președintele UUR, prim-vicepreședinții UUR Petrețchi Miroslav, Hleba Gheorghe, Robciuc Ion, Macioca Mihai, secretarul general Horvat Irina Liuba și invitații de onoare doamna Jaroslava Hartyáni, prim-vicepreședinte al Congresului Mondial al Ucrainenilor, și președintele Congresului European al Ucrainenilor, domnul Mychailo Ratușnyi, președintele Consiliului

Ucrainean Mondial de Coordonare din Kiev.

În continuare s-a supus spre aprobare și s-a aprobat de către delegații prezenți la cel de-al VII-lea Congres al UUR ordinea de zi și programul de desfășurare:

1. Deschiderea lucrărilor celui de-al VII-lea Congres;
2. Omagierea memoriei celor decedați;
3. Alegerea prezidiului celui de-al VII-lea Congres;
4. Votarea ordinii de zi a celui de-al VII-lea Congres;
5. Prezentarea mesajelor de felicitare;
6. Alegerea comisiilor de lucru ale celui de-al VII-lea Congres:
 - 6.1 Alegerea secretariatului celui de-al VII-lea Congres;
 - 6.2 Alegerea Comisiei de validare a mandatelor și a prezenței la cel de-al VII-lea Congres;
 - 6.3 Alegerea Comisiei pentru redactarea rezoluției celui de-al VII-lea Congres.
7. Rapoarte de activitate ale organelor de conducere ale UUR:
 - 7.1 Raportul de activitate al președintelui UUR;
 - 7.2 Raportul de activitate al președinților filialelor UUR.
8. Rapoartele de activitate ale președinților comisiilor UUR:
 - 8.1 Comisia de cenzori;
 - 8.2 Comisia de cultură;
 - 8.3 Comisia de învățământ;
 - 8.4 Comisia de presă și tipărire a cărților;
 - 8.5 Comisia pentru tineret și sport;
 - 8.6 Comisia pentru probleme sociale, de familie și femei.
9. Discuții pe baza rapoartelor prezentate;
10. Evaluarea activității UUR;
11. Raportul Comisiei de validare;
12. Analiza și aprobarea modificărilor și completărilor la Statutul UUR;
13. Alegerea organelor de conducere ale UUR;
14. Raportul Comisiei de validare a alegerilor;
15. Raportul Comisiei pentru redactarea rezoluției Congresului și aprobarea lui;
16. Închiderea lucrărilor.

Participanții la cel de al VII-lea Congres al UUR au fost stabiliți conform prevederilor statute și analizați în ședințele Consiliului UUR. În capitolul IV al Statutului UUR se prevăd următoarele:

- Congresul se convoacă de către Consiliul UUR cu cel puțin 60 de zile înainte de data desfășurării lui;
- Delegații la Congres se aleg în cadrul conferințelor organizațiilor județene potrivit normelor de reprezentare stabilite de către Consiliul UUR;

– Comitetele organizațiilor județene ale UUR propun invitați la Congres. Delegații și invitații la Congres sunt confirmați de către Consiliul UUR. Invitații nu au drept de vot;

– Congresul este legal constituit, dacă sunt prezenți majoritatea delegaților aleși; dacă nu se întrunește cvorumul, lucrările Congresului se amână până la realizarea cvorumului necesar;

– Hotărârile referitoare la problemele fundamentale privind activitatea UUR, precum și modificările la Statutul Uniunii se adoptă de către membrii Congresului cu majoritatea voturilor exprimate. Forma de vot se stabilește de către delegații la Congres (necunoașterea prevederilor statute, absența unor membri de la ședințele Consiliului UUR nu scutește persoanele de la îndeplinirea hotărârilor adoptate de majoritatea membrilor prezenți).

Rapoartele de activitate ale președintelui UUR și ale președinților filialelor, prezentate în limba maternă, au reliefat activitatea organizațiilor pe parcursul celor 4 ani de la ultimul Congres, iar aprecierea lor a putut fi exprimată de către participanții la Congres.

Analiza și aprobarea modificărilor și completărilor la Statutul UUR s-a făcut în urma discuțiilor și a prezentării procesului-verbal al „Comisiei de definitivare a proiectului Statutului”, comisie care a fost numită în cadrul ședinței Consiliului UUR din data de 28.08.2015, fiind formată din: 1) Buciuta Ștefan, președintele UUR; 2) Horvath Irina Liuba, secretar general al UUR; 3) Șendroi Terezia, secretar UUR; 4) Hrihorciuc Victor, președintele filialei Iași a UUR, membru în Consiliul UUR; 5) Petrețchi Nicolae Miroslav, director economic UUR.

Comisia a propus spre aprobare Congresului „Proiectul de Statut” în forma redactată, care a fost aprobat.

În ceea ce privește raportul Comisiei pentru redactarea Rezoluției Congresului și aprobarea lui, s-a discutat ca acesta să fie întocmit în urma adunării tuturor propunerilor și recomandărilor rezultate din lucrările Congresului, pentru ca apoi să fie prezentat Consiliului UUR, după care să fie publicat în presa Uniunii.

Dacă unii delegați la cel de al VII-lea Congres nu au fost în cunoștință de cauză sau nu au participat la toate dezbaterile ce au avut loc în cadrul Congresului sau au lipsit de la unele momente de desfășurare a acestuia, nu au putut și nu pot influența hotărârile forului suprem al Uniunii Ucrainenilor din România.

Consider că orice alte comentarii ulterioare și eventualele propuneri privind defășurarea lucrărilor celui de al VII-lea Congres al UUR sunt tardive și, în cazul în care ar fi în folosul comunității, ele pot fi luate în considerare numai pentru viitor.

Ștefan BUCIUTA,
președinte de onoare al UUR

REALIZĂRILE UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA PE PARCURSUL A 25 DE ANI DE EXISTENȚĂ (1990-2015)

În perioada 26-27 februarie 2016, la Satu Mare, s-a desfășurat simpozionul intitulat „Relații româno-ucrainene: istorie și contemporaneitate”. În cadrul acestei manifestări, dl Ștefan Buciuta a prezentat comunicarea „Realizările Uniunii Ucrainenilor din România pe parcursul a 25 de ani de existență (1990-2015).

Uniunea Ucrainenilor din România a fost înființată după Revoluția din decembrie 1989. La 28 decembrie 1989, Ștefan Tcaciuc a anunțat pe postul național TV faptul că ucrainenii din București au hotărât să înființeze o organizație a ucrainenilor sub denumirea de Uniunea Ucrainenilor din România. Fondatorii acestei organizații au fost scriitorii, intelectualii ucraineni și membrii redacției ziarului „Novyi vik” (Veac nou), al cărui redactor-șef a fost Covaci Ivan, actualul redactor-șef al aceluiași ziar, dar acum sub denumirea nouă de „Vilne slovo” (Cuvântul liber). Membrii fondatori l-au autorizat pe scriitorul Ștefan Tcaciuc să prezinte judecătoriei lista membrilor fondatori și proiectul de statut al organizației. Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) a fost înregistrată la Judecătoria Sectorului 1 din București, în baza Hotărârii nr. 262 din 14 februarie 1990. În aceeași perioadă au început să se organizeze și ucrainenii din celelalte regiuni ale României: Maramureș, Bucovina, Banat și Tulcea. Prima conferință a ucrainenilor a avut loc în Maramureș, la Sighetu Marmăției, la ea participând 600 de delegați din toate satele și orașele cu etnici ucraineni și unii membri fondatori din București. Descrierea detaliată a acestei conferințe a făcut-o dl Ivan Covaci într-un articol din ziarul „Vilne slovo”. După aceea, au avut loc conferințe regionale la Suceava, Tulcea și Lugoj.

În conformitate cu Statutul organizației, au început să se înființeze organizații locale, în frunte cu birourile locale și președinții acestora. Delegații locali alegeau conducerea la nivel de regiuni, pe președinte și așa-numite Comitete de Ținut ale Uniunii care la rândul lor își alegeau Biroul Executiv.

Din organizațiile de ținut făceau parte membrii din mai multe județe. De exemplu, din organizația de ținut a Uniunii Ucrainenilor Maramureș făceau parte membrii din

județele Maramureș, Bistrița, Cluj, Satu Mare; din organizația de ținut a Uniunii Ucrainenilor Bucovina, făceau parte membrii din județele Suceava, Botoșani și Iași; din organizația de ținut a Uniunii Ucrainenilor Banat, cu sediul la Lugoj, făceau parte membrii din județele Arad, Caraș-Severin, Timiș, Bihor și Hunedoara; din organizația de ținut a Uniunii Ucrainenilor Tulcea, făceau parte membrii din județele Tulcea, Constanța și Galați. La organizația din București s-au alipit și ucrainenii din Brașov. Ulterior, s-a votat să fie introdus în Statutul UUR articolul prin care se desființează organizațiile de ținut și se înființează organizații județene denumite filiale. Astăzi există 12 filiale județene ale UUR: Arad, București, Botoșani, Caraș-Severin, Cluj, Iași, Galați, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș și Tulcea.

Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) este o organizație cu profil etnic, neguvernamentală și nonprofit, cu personalitate juridică dobândită în baza Legii asociațiilor și fundațiilor nr. 246/2005, cu deplină autonomie (Statut, art.2). Scopul fundamental al Uniunii Ucrainenilor din România constă în apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene.

Conform Statutului, în cadrul UUR își desfășoară activitatea Uniunea Femeilor Ucrainene din România (UFUR), Uniunea Tineretului Ucrainean din România (UTUR). Aceste organizații funcționează în baza propriilor regulamente ale căror prevederi nu contravin Statutului UUR. Se pot înființa și alte asociații, fundații, cluburi, ale căror regulamente nu contravin Statutului Uniunii. Acestea sunt conduse de comitete sau consilii, confirmate de Consiliul UUR.

Din statistica populației României reiese că, în 1992, existau 65764 etnici ucraineni, în 2002 numărul lor s-a redus la 61350, iar conform statisticii din 2011, în România au existat 50920 persoane de etnie ucraineană.

Toate organizațiile județene ale UUR au sedii în clădirile proprietate a Uniunii, de asemenea, au fost achiziționate sau construite sedii pentru organizațiile locale ale UUR în localitățile Rădăuți și Siret, județul Suceava; Baia Mare, Poienile de sub Munte și Rona de Sus, județul Maramureș; Micula, județul Satu Mare și în Lugoj, județul Timiș

Sediul Organizației județene Arad se află în localitatea Târnova, iar al celei de la Botoșani, în satul Rogojești, comuna Mihăileni. Sediul Organizației județene Maramureș este în municipiul Sighetu Marmăției.

(Continuare în numărul următor)

Ștefan BUCIUTA

„PE URMELE COMPOZITORILOR CIPRIAN PORUMBESCU ȘI GEORGE ENESCU”

La Școala Gimnazială din Rona de Sus, județul Maramureș, s-au derulat și se derulează foarte multe proiecte educaționale, printre care și proiectul „Pe urmele compozitorilor Ciprian Porumbescu și George Enescu”, având ca scop organizarea unei

excursii care răspunde dorinței exprimate de elevi de a călători și de a vizita locurile natale ale acestor mari compozitori români, precum și cetatea de scaun a lui Ștefan cel Mare, muzee și mănăstiri, iar obiectivele propuse sunt: stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea unor locuri noi, creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă și a relațiilor de prietenie, stabilirea unui climat de încredere, favorabil comunicării; crearea unor reguli de comportament responsabil și împărțirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului; inițierea și desfășurarea de activități cu caracter recreativ, relaxant; formarea unor capacități cognitive interdisciplinare prin îmbinarea noțiunilor de istorie, literatură, geografie, muzică, sculptură; cultivarea sentimentului de mândrie patriotică prin declanșarea de emoții, aprecieri asupra frumuseților naturale și economice ale teritoriului patriei și împletirea cu elemente de istorie a trecutului și prezentului poporului nostru.

La Dorohoi, au vizitat casa în care a locuit tatăl lui George Enescu. Aici, în popasurile sale mai îndelungate, marele violonist, pianist, dirijor, compozitor și pedagog a realizat o parte din opera sa (Simfonia a III-a, Cvartetul cu pian Nr.2, op.30 și altele).

Cu acest prilej, ei au vizitat și sediile Uniunii Ucrainenilor din România din Suceava și Botoșani, precum și organizațiile Uniunii din aceste localități. Tot atunci au făcut un schimb de idei și impresii cu elevii ucraineni din județele vizitate, fapt ce a avut o contribuție imensă la formarea și strângerea legăturilor cu elevii ucraineni din aceste județe.

La Șipotetele Sucevei, localitate care astăzi poartă numele marelui compozitor Ciprian Porumbescu, elevii încântați au putut admira casa memorială a acestui înaintaș de seamă al muzicii românești și muzeul din localitate, iar în județul Botoșani, localitatea Mihăileni, au fost la mormântul mamei lui George Enescu și au vizitat casa bunicilor din partea mamei.

La Dorohoi, au vizitat casa în care a locuit tatăl lui George Enescu. Aici, în popasurile sale mai îndelungate, marele violonist, pianist, dirijor, compozitor și pedagog a realizat o parte din opera sa (Simfonia a III-a, Cvartetul cu pian Nr.2, op.30 și altele).

La Liveni, azi localitatea George Enescu, elevii au vizitat Casa Memorială a compozitorului, casa în care s-a născut și a copilărit, au văzut leagănul în care era legănat când era copil, dar și multe alte lucruri. Elevii erau foarte bucuroși, încântați și impresionați de ceea ce-au văzut și ce li s-a explicat. Erau foarte interesați și puneau multe întrebări legate de obiectele pe care le-au văzut expuse și cu mare atenție ascultau răspunsul primit din partea ghidului.

În afară de vizitarea acestor locuri minunate, elevii au avut ocazia de a vizita Casa Memorială a poetului Mihai Eminescu din Ipotești, Muzeul din orașul Dorohoi, Școala din Mihăileni unde au fost întâmpinați de elevi și cadre didactice care le-au pregătit bucate, cântece și dansuri ucrainene, sediul UUR, organizația din Rogojești, precum și muzeul din incinta sediului, sediul UUR – Organizația județeană din Suceava și Cetatea Sucevei, mănăstirile Voroneț, Putna, Dragomirna, Sucevița și Moldovița.

Pe această cale, elevii și cadrele didactice de la Școala din Rona de Sus, implicate în proiect, aduc mulțumiri conducerii UUR – Organizația județeană Maramureș, Botoșani, domnilor Semciuc Victor și Petrașuc Boreslaw pentru efortul depus, călăuzindu-i două zile pe aceste minunate meleaguri ale Moldovei.

prof. Geta PETREȚCHI,
Școala Gimnazială Rona de Sus

„PASĂREA DE FOC” A AJUNS PE MELEAGURILE CĂRĂȘENE

La 6 martie a.c., trupa de teatru amator „Pasărea de foc” din cadrul Organizației județene Cluj a UUR a pus în scenă, la Casa de Cultură din localitatea Copăcele, piesa de teatru „Familia lui Kaidaș” (o adaptare originală după povestirea omonimă a scriitorului ucrainean Ivan Neciu-Levytskyi). În fața unei săli arhipline, membrii trupei de teatru au reușit, ținând cont de ropotele de apluze ale publicului, să îmbine într-un mod original și fermecător subiectul povestirii cu tradițiile legate de viața ucrainenilor din nordul României. Majoritatea celor prezenți, unii dintre ei cu origini maramureșene, a avut posibilitatea să rememoreze obiceiurile legate de pețire și nuntă, dar și să se amuze copios pe seama „inevitabilelor” dispute dintre soacră și nurori.

Nota ironico-umoristică în care este redat conflictul

între generații din „Familia lui Kaidaș” subliniază problematica moral-etică, lipsa de perspectivă a țăranului ucrainean și ruina structurii patriarhale a satului de la mijlocul secolului al XIX-lea. Prin această reprezentație cu caracter etnografic se urmărește atât promovarea și popularizarea culturii și a valorilor ucrainene, cât și a neprețuitelor comori ale folclorului ucrainean.

Trebuie să sublinieze faptul că membrii trupei „Pasărea de foc” nu sunt actori profesioniști, ci studenți și

absolvenți ai diferitelor facultăți, unii dintre ei fiind deja ingineri, farmaciști, filologi, masteranzi sau doctoranzi.

Ospitalitatea și omenia cărășenilor au impresionat și de această dată, prin reprezentantul de seamă al ucrainenilor din Banat, prim-vicepreședinte al Uniunii Ucrainenilor din România și președintele Organizației județene Caraș-Severin a UUR, dl Ivan LIBER, care a încununat întreaga acțiune prin înmânarea de cărți și materiale ale organizației.

Din distribuția piesei au făcut parte: Iurasec Lucian HRENIUC, Mihaela DUBOVICI, Mihai Ciprian LUȘCAN, Ioana CODREA, Gina-Georgeta BODNARIUC (Палажка), Mihai BODNARIUC (Довбиш), Mariana-Natalia BODNARUC (Довбишиха), Diana Maria SPIVALIUC (Мелашка), Alexa BOUT (Лаврін), Ioan-Ovidiu POLIANCIUC (Автор), Serioja-Ioan HRIN (Омелько Кайдаш), Gheorghe Liviu ROMANIUC (Карпо), Oxana SLAVITA (Мотря), Svetlana-Iuliana LAVIȚĂ (Маруся Кайдашиха); Coordonatori: Mihaela HERBIL și Ioan HERBIL.

Ioan HERBIL

MIRAJUL SIRETULUI

Anul acesta se împlinesc 60 de ani de când noi, absolvenții Liceului Pedagogic Ucrainean din Siret clasele A și B, am pornit către o nouă viață. Siretul este locul care pentru noi emană o energie extrem de puternică. În apropierea școlii a fost o grădină – Bailo – cu pomi fructiferi, cu arbori, unde adeseori ne refugiam la umbra copacilor, învățând pentru examene sau era loc al unor întâlniri, al nevinovatelor idile ale tinereții. Acolo aflam surse magice de putere și sănătate. În fața liceului și astăzi este o biserică, în care nu aveam voie să intrăm. În ea am intrat, după mulți ani, să-i comemorăm pe dascălii noștri care ne-au pregătit pentru viață. Casa Domnului este încărcată de lumină și de spiritul altei lumi, emanând o energie neobișnuită. Dacă am fi avut voie să intrăm în biserică, fiind elevi, atunci ne-am fi rugat pentru viitor, pentru a întâlni un partener de viață pe potriva noastră, pentru succese în munca viitoare etc.

Acum, la vârsta ce o avem, e important să ne punem de acord cu noua etapă a vieții. Să acceptăm bătrânețea și nu ca pe o fatalitate, ci ca pe o vârstă, care îți dă la fel de mult pe cât îți ia. În primul rând, libertatea pe care dacă știi să o folosești, devii mai bogat decât un împărat. Fiind copt, poți să te informezi despre ceea ce te poate ajuta să mergi mai departe, apoi, deși uiți ușor numele unor apropiați, analizezi și prețuiești mai bine împrejurările și oamenii. Cei independenți material își pot oferi tot ce n-au avut în tinerețe; călătorii, pelerinaje, întâlniri permanente cu prieteni, descoperirea unor aptitudini artistice, cluburi și grupuri de activități sociale, culturale

sau spirituale, legate cel mai des de biserică. Apoi, practicarea sportului când nu doar corpul se întărește și tinerețea uită să plece, ci se dobândește și o minunată siguranță de sine. Acum nimeni nu-ți mai cere socoteală, stăpânul timpului ești chiar tu, adoptând un anumit stil de viață: sănătatea și starea de bine să-ți fie țel, să-ți ocupi timpul cu lucrurile plăcute – să fii scenarist și regizor al propriei tale vieți. Marea fericire a oamenilor în vârstă este să poată fi de folos. Cel mai puternic antidot pentru bătrânețe este munca, o preocupare constantă care dă vieții un sens.

Fizică sau intelectuală, munca desfășurată și dincolo de anii pensionării, făcută cu pasiune și interes, o muncă care să-ți placă și să-ți dea motivație e o garanție sigură de tinerețe față bătrânețe. Muncind cu drag nu simți că timpul trece, nu te mai sperie imaginea din oglindă, iar faptul că ești efectiv de folos îți dă bucurie imensă, poate nu la fel de exuberantă ca aceea a tinereții, dar durabilă și profundă. Dacă fizic ești mai puțin folositor, atunci scrie-ți viața ca pe o carte – zi de zi – care îți dă o liniște sufletească. Viața e o minune unică, irepetabilă. De aceea, trebuie s-o trăim conștient și cu pasiune fiecare vârstă, până la sfârșit.

Promotia claselor A și B a constituit un colectiv ce se poate numi o familie, cu o disciplină a muncii și o tenacitate de invidiat. De aceea, ne-am ținut de cuvânt: începând de la împlinirea a 50 de ani de la absolvirea liceului, ne-am tot întâlnit în fiecare an în diferite orașe. Dar Siretul ne atrage ca un magnet. Acolo am trăit cei mai frumoși ani ai tinereții, cu toate că aveam condiții modeste în internat. Sper din tot sufletul să ne mai întâlnim și când rămânem doar doi.

Artemizia GHEORGHE

UCRAINENII CLUJENI REUNIȚI DE „ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE”

Aflată la cea de-a doua ediție, manifestarea „Ziua Internațională a Limbii Materne”, organizată de Organizația județeană Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în parteneriat cu Specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Departamentului de limbi și literaturi slave (Facultatea de Litere – UBB), a reprezentat o ocazie inedită pentru celebrarea limbii materne ca element esențial al identității naționale a fiecăruia dintre

noi. De menționat că „Ziua Internațională a Limbii Materne” se sărbătorește anual în întreaga lume începând cu anul 2000, având ca scop promovarea diversității cultural-lingvistice și a multilingvistului.

Manifestarea a debutat cu intonarea imnurilor de stat ale României și Ucrainei în interpretarea Coralei organizației sus-amintite. Componenta științifică a evenimentului a fost deschisă de către drd. Svetlana-Iuliana Laviță care, în comunicarea sa, *Рідна мова як чинник збереження національної ідентичності (Limba maternă ca factor al conservării identității naționale)*, ne-a oferit o fundamentare teoretică a noțiunii de limba maternă, relevând importanța acesteia în definirea conștiinței naționale a unui om. Totodată, autoarea comunicării a subliniat rolul pe care-l are limba unui popor în formarea și modelarea vieții spirituale a acestuia, a cul-

turii, credinței, conștiinței etc., devenind liantul care unește generații și care asigură, astfel, perenitatea unei națiuni. A urmat un moment poetic plin de sensibilitate în care aceiași minunați membri ai Coralei au recitat poezii dedicate limbii materne.

Partea științifică a continuat cu reliefarea unor aspecte ale limbii materne în cazul unui individ, din punctul de vedere al competenței, utilizării, funcționalității și atitudinii. Astfel, directorul Departamentului de limbi și literaturi slave, dna lector univ. dr. Katalin Balázs, în comunicarea *Contacte lingvistice – limba maternă, limba străină*, a făcut referire, pe lângă aspectele menționate, și la beneficiile pe care le poate aduce cunoașterea a două limbi din fragedă pruncie (în cazul familiilor mixte din punct de vedere lingvistic). Folosirea a două limbi presupune contact social și cultural din partea individului, iar contactul necesită comunicare. „Aici intervine bilingvismul: soluționarea situației de contact, de comunicare are loc cu ajutorul bilingvistului care, printr-o formulare simplă, este maniera unui individ de a vorbi cu ușurință în două limbi”, a conchis dna Balázs.

Prodecanul Facultății de Litere, dl conf. univ. dr. Dorin-Ioan Chira, a încununat seria de comunicări cu una deosebit de interesantă privind comunitatea de ucraineni din Regatul Unit, intitulată *Conservarea limbii materne. Studiu de caz: comunitatea ucrainenilor din Marea Britanie*. Domnia Sa a vor-

bit despre cele mai importante comunități de ucraineni, cele din Londra, Manchester și Nottingham, despre stabilirea pe insulele britanice a ucrainenilor, care a început la sfârșitul secolului al XIX-lea și a atins apogeul după cel de-al Doilea Război Mondial, despre generațiile de emigranți ucraineni și lupta lor pentru conservarea limbii materne prin fondarea unor instituții și organizații care sprijină acest lucru.

În încheiere, membrii Coralei au interpretat mai multe cântece din folclorul ucrainean, pentru a ne aminti, o dată în plus, cât de frumoasă, melodioasă și bogată este limba noastră maternă. Posibilitățile lingvistice nelimitate și muzicalitatea limbii ucrainene au propulsat-o pe locul al III-lea, după limbile franceză și italiană, în cadrul Concursului internațional al limbilor de la Paris din anul 1928, iar conform clasificării UNESCO, limba ucraineană ocupă același loc (III) printre celelalte limbi ale lumii.

În concluzie, limba maternă a jucat și continuă să joace un rol esențial și în dănuirea noastră, a ucrainenilor din România, atestați de peste șapte secole pe aceste meleaguri. Păstrată și perpetuată prin cântece, proverbe, zicători, poezii, povești etc., cu alte cuvinte, prin tot ceea ce ține de comorile inestimabile ale folclorului tradițional ucrainean, limba maternă rămâne factorul primordial în conservarea noastră identitară.

Mihaela HERBIL

La 21 februarie 2016, într-o locație deosebită, „Motelul Bucium”, situat pe una dintre cele șapte coline ale județului Iași, de unde se deschide panorama asupra orașului în întreaga ei splendoare, a avut loc evenimentul dedicat Zilei Internaționale a Limbii Materne. Sărbătoarea a fost dedicată în exclusivitate limbii ucrainene, deși în intenția organizatorilor era ca la această sărbătoare să participe toate minoritățile din Iași, cu atât mai mult, cu cât s-a vrut și o prezentare a artei culinare

specifice respectivelor minorități. Din motive obiective, nu am reușit acest lucru, dar ideea a rămas ca în perspectivă să facem sărbătorile de acest gen împreună sau, prin rotație, câte o minoritate să devină organizator, iar celelalte minorități să fie parteneri.

Mottoul sărbătorii noastre a fost „Nici limba fără popor nu poate exista. Și nici popor fără limbă nu există”.

Invitații de onoare ai evenimentului au fost președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Petrețchi Miroslav Nicolae, primarul interimar al orașului Iași, Mihai Chirica, deputat de Iași în Parlamentul României, dl Sorin Iacoban, din partea Consiliului Județean, dl Romeo Olteanu, consilier în Consiliul orașului Cernăuți, dl Drin Roman. La sărbătoare au mai participat reprezentanți ai unor organizații și companii cu care colaborează organizația noastră, precum și membrii

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE LA IAȘI

organizației noastre.

Evenimentul a fost deschis de președintele organizației Iași a UUR, care în cuvântul de deschidere a prezentat istoricul și importanța evenimentului, subliniind faptul că „Diversitatea lingvistică reprezintă echivalentul diversității umane. Omenirea a reușit să dobândească succese însemnate pe această planetă datorită faptului că a fost capabilă să se adapteze la situații cele mai neașteptate. Este bine de știut că fiecare limbă are o viziune specifică și proprie asupra lumii. Ori de câte ori se pierde o limbă, se pierde o altă viziune irepetabilă asupra lumii, iar experții spun că la începuturi existau aproximativ 8.000 de limbi în lume și acum au rămas doar 6000 de limbi din care aproximativ jumătate sunt pe cale de dispariție”.

Pentru a salva cea mai prețioasă comoară – LIMBA – ar trebui să se depună eforturi însemnate. Sărbătorirea Zilei Internaționale a Limbii Materne este nu numai o sărbătoare frumoasă și plină de culoare, ci și un mijloc eficient de formare a culturii toleranței în domeniul comunicării interetnice. Oaspeții și participanții la

sărbătoare au resimțit respect pentru toate limbile lumii de azi, au admirat și o interesantă expoziție de carte, „Perle ale limbii materne”, dedicată evenimentului, precum și o expoziție cu câteva cărți de bucate în limba română și ucraineană. Evenimentul a extins orizontul de cunoaștere al tuturor participanților sau cel puțin a deschis apetitul pentru această cunoaștere.

Limba ucraineană nu a parcurs o cale ușoară. Cu toate acestea, în ciuda tuturor obstacolelor, pentru multe milioane de oameni ea a fost și va rămâne limba maternă a bunicilor, părinților și va fi, de asemenea, limba copiilor lor.

În continuarea prezentării, președintele organizației Iași a sugerat o nouă abordare a problematicii limbii, în general, și a limbii materne, în special. Pentru ca studiul în acest domeniu să fie mai interesant, mai atractiv, a propus ca participanții (și de ce nu, acasă, și copiii noștri) să răspundă la cele mai neobișnuite întrebări despre limbă și scris, alfabet și tipărirea cărților (de exemplu, prima mențiune istorică despre limbă, cât de multe limbi se vorbesc astăzi în lume, prima limbă scrisă din lume, opera literară cea mai tradusă etc., etc.), ce spun străinii despre limba ucraineană, proverbe și zicători despre limba (maternă) etc.

În cadrul evenimentului a fost prezentat un program literar-muzical de către studenții de etnie ucraineană din comunitatea noastră și studenții din Ucraina (Kistrui Valentina, Popușoi Victoria, Tărășanu Alexandru, Potlog

(Continuare în pagina a 9-a)

„SĂRBĂTOAREA LIMBII MATERNE” LA BĂLCĂUȚI

La 20 februarie 2016, începând cu ora 11, la Căminul Cultural din localitatea Bălcăuți județul Suceava, s-a desfășurat Concursul Interjudețean „Sărbătoarea Limbii Materne”. Organizatorii manifestării, aflate la cea de-a șaptea ediție, au fost Școala Gimnazială din Bălcăuți, în colaborare cu IȘJ Suceava și UUR Suceava – finanțatorul activității. Concursul se adresează elevilor ciclului preșcolar, primar, gimnazial și liceal, ce provin din școlile în care se studiază limba ucraineană de pe întreg teritoriul României.

Argumentele pe care le-au folosit cele două coordonatoare, Lăcrămioara Grigoriuc și Anca Știubianu, în inițierea acestui proiect au fost următoarele: „Necesitatea implementării unui astfel de proiect constă în faptul că mai mult de jumătate din limbile lumii sunt pe cale de dispariție, iar promovarea, recunoașterea și utilizarea limbilor materne reprezintă o prioritate la nivel mondial. Limba maternă reprezintă identitatea națională și culturală a individului și este una dintre dimensiunile fundamentale ale ființei umane. Dat fiind faptul că suntem vorbitori de limbă maternă, dorim ca prin această activitate să contribuim la conservarea și promovarea specificului etnic și cultural. În conceperea acestui proiect am pornit și de la premisa că mulți dintre elevii noștri sunt talentați, dar talentul trebuie descoperit și cultivat. Din păcate, multe talente se risipesc, de aceea încercăm prin acest proiect să limităm această risipă. Considerăm

că prin derularea acestui proiect beneficiarii lui vor avea prilejul de a conștientiza și promova bogăția, frumusețea limbii ucrainene și de a cultiva respectul pentru valorile proprii culturi.”

Obiectivul general al proiectului este „atragerea tinerilor aparținând minorității ucrainene în activități comune, menite să promoveze afirmarea identității culturale ca fundament al dezvoltării viitoare a cetățeanului european”, iar dintre obiectivele specifice amintim: promovarea valorilor ucrainene autentice; evidențierea contribuției limbii ucrainene la patrimoniul cultural universal; cultivarea respectului și prețuirii față de valorile înaintașilor; stimularea dorinței de a le îmbogăți prin creații proprii; dezvoltarea gândirii și imaginației elevilor; lărgirea orizontului lor cultural; motivarea gustului artistic; cultivarea discernământului artistic; întărirea parteneriatelor dintre școli, autorități locale și reprezentanții comunității ucrainene din țară în vederea dezvoltării și promovării bunelor relații; dezvoltarea comunicării sociale prin activități în echipă.

Concursul a început în noiembrie 2015, încheindu-se în luna februarie a.c., când a avut loc competiția finală structurată pe patru secțiuni: eseu, creații ale elevilor, costum popular, program artistic.

La secțiunea **Eseu**, intitulat „Limba ucraineană în școala mea” (însoțit de imagini prelucrate în power point), au participat cinci echipe: județul Suceava a fost reprezentat de Școala Gimnazială din Bălcăuți, județul Maramureș de școlile gimnaziale din localitățile Rona de Sus și Remeți, iar județul Timiș de Colegiul Național „Iulia Hasdeu” din Lugoj. Ele au prezentat activitățile educative realizate în cadrul orelor de curs și în cadrul activităților extrașcolare în ceea ce privește studiul limbii materne în școala în care învață.

Proba de imaginație, creativitate și originalitate intitulată „Eu și cuvântul sau joaca de-a creația” le-a dat elevilor posibilitatea să-și prezinte propriile „produse lit-

(Urmare din pagina a 8-a)

Sergiu), care studiază în frumosul nostru oraș, sub îndrumarea și cu acompaniamentul acordeonului (prof. Gorovei Ilie), a viorii și chitarei (prof. Vasile Gavris) și bloc flotele (studentul Chirileanu Teofil).

Evenimentul nostru s-a încheiat cu o surpriză plăcută pentru participanți, ei au putut să deguste mâncăruri tradiționale și moderne ucrainene, pregătite de doi bucătari tineri, dar de perspectivă din Cernăuți (Dmytro Djofi și Paul Sopivnyk), sub conducerea bucătarului-șef Galina Iarmolyk. Și de data aceasta am pus participanții la muncă intelectuală, bineînțeles; ei au trebuit să-și reamintească câteva lucruri interesante despre alimente, produse alimentare, restaurante mai puțin obișnuite din lume și multe altele.

Experimentul a fost un succes, mulți participanți și-au exprimat interes pentru o astfel de abordare a tematicii puse în discuție.

Fiecare limbă este originală, ea reflectă mentalitatea și

obiceiurile oamenilor. Cel mai important lucru este că tinerii sunt interesați de cultura diferitelor națiuni. Acest lucru îi îmbogățește nu numai intelectual, ci facilitează, de asemenea, o comunicare vie și liberă și o înțelegere reciprocă mai bună între minoritățile, care locuiesc perma-

erare” având ca tematică limba maternă, localitatea natală, trecutul familiei, credința religioasă, contribuind astfel la dezvoltarea creativității și a abilităților de comunicare.

Juriul la aceste două secțiuni a fost format din Lucia Mihoc, inspector pentru resurse umane în cadrul IȘJ Suceava, Eusebie Fraseniu, profesor de limba și literatura română și reprezentanții revistei „Naș holos”.

A treia secțiune – **Costum popular** – a încercat să scoată la lumină costume populare ascunse în lada de zestre a bunicii. Astfel, concurenții au adus în fața juriului și publicului interesat de astfel de gen de manifestări adevărate nestemate ale portului ucrainean de altădată.

Ultima probă a concursului – **Moment artistic** – cuprinde creații ale folclorului ucrainean, de preferință local (cântece, dansuri populare, obiceiuri), precum și creațiile literaturii ucrainene (poezii, miniscenete, dansuri tematice, cugetări, aforisme etc.). Anul acesta au participat în cadrul acestei probe grupurile „Bukovynka” – Bălcăuți, „Izvorășul” – Izvoarele Sucevei, „Vinociok” – Șerbăuți, „Nadiia” – Călinești-Cuparencu, „Kvitociky” – Moldova-Sulița, „Vyshyvka” – Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava și grupul de folk „Mirsin”. Au recitat poezii din lirica ucraineană elevi de la școlile din Bălcăuți, Negostina, Vășcăuți, Brodina, Brodina de Sus, Izvoarele Sucevei, Șerbăuți, Călinești-Cuparencu, Călinești-Enache, Paltinu, Moldova-Sulița, Siret, Suceava. Au răsunat cântece ucrainene vechi, dar și actuale... Pentru prima dată, la secțiunea **Moment artistic** au fost prezente colective artistice din alte județe. Este vorba de două unități de învățământ din județul Maramureș: Liceul Tehnologic din Poienile de sub Munte care a prezentat obiceiuri de nuntă specifice locului și Liceul Tehnologic din Ruscova care a recreat lumea șezătorilor de altădată.

Juriul la ultimele două secțiuni a fost format din: Eusebie Fraseniu, profesor de limba și literatura română și ucraineană, traducător, Angela Robu, asistent universitar la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și Mihai Mihăescu-Aniuk, consilier în cadrul Prefecturii Suceava.

Prezentarea spectacolului a fost realizată de Lăcrămioara Grigoriuc, profesoară de limba și literatura română la Școala Gimnazială din Bălcăuți și de eleva Natașa Șoiman.

Elevii premiați au primit diplome și cărți din partea UUR. Menționăm că și costurile pentru deplasarea elevilor la concurs și pentru asigurarea mesei au fost suportate de UUR, prin implicarea domnului președinte al UUR – Organizația județeană Suceava, dl Ilie Sauciu.

În cadrul concursului, la secțiunea *Confluente literare*, a fost prezentată cartea *Livada cânturilor Divine* de Hryhori Skovoroda, traducere din limba ucraineană de Eusebie Fraseniu. Un grup de elevi de la Școala Gimnazială din Bălcăuți a dramatizat patru fabule din această carte.

Amintim că la Conferința Generală UNESCO din 17 noiembrie 1999, data de 21 februarie a fost proclamată Ziua Internațională a Limbii Materne, prin care se promovează recunoașterea și utilizarea limbilor materne din lume, în special a limbilor grupurilor minoritare. Începând din 2000, ziua de 21 februarie se marchează drept Ziua Internațională a Limbii Materne. Statele membre ale UNESCO s-au angajat să contribuie la protecția și revigorarea bogatei diversități culturale prin promovarea limbilor ca formă de comunicare, interacțiune și înțelegere între diferite popoare. În prezent, potrivit statisticilor oficiale, mai mult de jumătate dintre limbile lumii sunt pe cale de dispariție.

Convalia HREHORCIUC

nent sau temporar pe un anumit teritoriu. Și este foarte bine ca un astfel de eveniment care promovează respectul pentru limba maternă a celui de lângă tine să aibă loc în toate organizațiile UUR și, dacă este posibil, cu participarea tuturor minorităților din zona respectivă. Fie ca această tradiție bună să continue să fie susținută și pe viitor!

Recompensa cea mai mare pentru organizatorii evenimentului au fost zâmbetele sincere și schimbul prietenos de emoții pozitive cu invitații, participanți la eveniment.

Reamintim: în Ucraina, această sărbătoare există din 2002, atunci când, în scopul consolidării funcției de limbă oficială a limbii ucrainene și pentru susținerea dezvoltării libere și utilizării altor limbi ale minorităților naționale din Ucraina, președintele Ucrainei a semnat decretul cu privire la marcarea Zilei Internaționale a Limbii Materne.

Victor Hrihorciuc,
președintele Organizației Iași a UUR

PROGRAM NAȚIONAL DE SCREENING AL CANCERULUI DE COL UTERIN

DECLARAȚII

Conf. univ. dr. Patriciu Achimaș-Cadariu, ministrul Sănătății

„Proiectul are drept obiective principale studiul barierei accesului populației rrome și al altor populații defavorizate la programul național de screening al cancerului de col uterin, îmbunătățirea performanțelor registrelor de cancer și oferă prin unitatea mobilă, gratuit, teste HPV populației feminine cu vârste cuprinse între 30 și 64 de ani din grupurile defavorizate ale populației rrome, slovace, rușilor-lipoveni, huțulilor, populației izolate din Munții Apuseni și ale altor populații din mediul rural care au acces limitat la screening prin neimplicarea sau implicarea redusă a medicilor de familie și, uneori, prin lipsa unei informări corespunzătoare”.

Prof.univ.dr. Alexandru Irimie, rector UMF Cluj-Napoca

„Din păcate, în acest moment, în țara noastră, ratele incidenței și mortalității prin cancerul de col uterin sunt cele mai ridicate din Europa, așa cum rezultă din datele GloboCan, estimate pentru România pe baza datelor furnizate de Registrul de Cancer Nord-Vest al Institutului Oncologic din Cluj. Mii de femei se îmbolnăvesc și mor în fiecare an, în general, femei tinere și active în societate, ale căror vieți ar putea fi salvate prin prevenirea și depistarea precoce a leziunilor invazive ale cancerului de col uterin prin programe de screening citologic și, mai nou, prin campanii de vaccinare HPV”.

Dr. Florian Nicula, director CEDICROM

„După mai bine de 10 ani de screening coordonat de noi în teritoriu, în ultimii 10 ani, am ajuns să acoperim cu teste Babeș-Papanicolau cam una din două femei din județul Cluj, deci 50% din populația la risc cu vârste între 25 și 64 de ani. Acoperirea este mai redusă la nivelul mediului rural și mai ales în grupurile etnice defavorizate care au acces limitat la

resursele acestui program organizat de screening național așa cum este conceput el în momentul de față, punând în fronlinie medicii de familie. Medicii de familie care nu au colaborat întotdeauna în procent maximal sau cei care au colaborat n-au reușit să se mobilizeze suficient să testeze femeile”.

CEDICROM DRAFT

CEDICROM – „Creșterea capacității sectorului de sănătate românesc de a pune în aplicare programe de screening organizat pentru cancerul adecvat la intervenții de detectare precoce eficiente” este un proiect al Institutului Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca. Finanțat din fonduri norvegiene, acest proiect vine să completeze resursele programului de screening al cancerului de col uterin în țara noastră și are ca obiectiv un set de 10.000 de teste Babeș-Papanicolau gratuite pentru femeile cu vârste între 18 și 63 ani. Tot în cadrul proiectului au fost achiziționate două unități mobile pentru efectuarea testelor direct în comunitățile interesate.

Lansat în martie 2015, proiectul CEDICROM este susținut nu numai financiar de către norvegieni, ci și prin specialiștii nordici în lupta cu teribila boală. Norvegienii vin la Cluj nu numai cu suport financiar, ci și cu experiența lor în lupta pentru prevenirea cancerului. „În afara faptului că ne ajută financiar, partenerul norvegian, Registrul lor Național de Cancer ne ajută cu know-how-ul. În colectivele de training și de elaborare de metodologii de screening și de curricule de pregătire de specialiști în fiecare domeniu, în registre de cancer, în screeningul de col uterin avem câte un reprezentant norvegian. Nu în ultimul rând, avem un reprezentant norvegian care studiază o componentă

de cercetare a proiectului”, a explicat dr. Florian Nicula, directorul proiectului CEDICROM.

Etapă nouă, obiective ambițioase

În etapa actuală a proiectului CEDICROM, specialiștii Institutului Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca vin cât mai aproape de minoritățile naționale și grupurile defavorizate. S-a demarat o intensă campanie de informare a populației din grupul țintă. „Astfel, încercăm să ajungem la femeile din grupurile rrome, la cele din grupurile de huțuli (ucraineni din Maramureș), la slovacele din zona Nădlacului, dar și la femeile din minoritatea rușilor-lipoveni din Delta Dunării. Nu în ultimul rând, vom ajunge și la grupurile izolate de moși din Apuseni”, explică dr. Florian Nicula, directorul proiectului CEDICROM.

După o intensă campanie „din ușă-n ușă”, specialiștii CEDICROM împreună cu medicii de familie și alți colaboratori din zonele de interes, vor realiza testarea GRATUITĂ a femeilor din grupul țintă, la fața locului, direct în comunități, cu ajutorul unităților mobile.

După ce au reușit să testeze aproximativ 50 % dintre femeile cu grad de risc din județul Cluj, specialiștii Institutului Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca își îndreaptă atenția către satele izolate și mai ales acelea unde medicii de familie nu asigură femeilor accesul la programul de screening național. Acesta este și unul dintre motivele pentru care CEDICROM a ales să-și dezvolte proiectul spre comunitățile naționale și grupurile defavorizate de mai sus.

Pentru o mai bună stare de sănătate

Acest tip de programe sunt programe care trebuie să se desfășoare, să fie finanțate pe durata a ani de zile, decade de-a dreptul, pentru a-și putea dovedi efectul asupra indicatorilor de incidență și mortalitate. Ele necesită pe lângă finanțarea continuă și o asigurare a calității atât a intensității acoperirii screeningului, cât mai ales a calității testelor în sine și, nu în ultimul rând, o finalizare a tratamentului leziunilor depistate în cadrul acestor programe.

„Așteptăm în final, de la acest proiect, o îmbunătățire a întregii activități și a performanțelor unității noastre de management, dar viza finală este, ca de altfel în tot ceea ce facem noi și instituția noastră, o mai bună stare de sănătate a populației pe care o deservim”, declară, în final, dr. Florian Nicula, directorul proiectului CEDICROM.

Un test simplu care salvează mii de vieți

CEDICROM - proiectul Institutului Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca oferă GRATUIT testarea Babeș-Papanicolau a tuturor femeilor din grupul țintă. Acestea vor fi contactate, testate iar rezultatele le vor fi comunicate personal împreună cu recomandările necesare.

Dar ce este un test Babeș-Papanicolau ?

Explicația ne-o oferă prof.univ.dr. Alexandru Irimie, rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca:

„Ne mândrim și, în același timp, ne obligă faptul că, urmare a cercetărilor unui savant român, Aurel Babeș, a fost descoperită, prezentată și publicată o metodă prin care pot fi puse în evidență leziuni precursore și incipiente, în situ, ale colului, înainte ca acestea să se transforme în cancere invazive, incurabile.

Metoda constă în simpla periere a celulelor exfoliate de pe colul uterin, întinderea lor pe o lamă și examinarea la microscop.

Sunt puse, astfel, în evidență leziunile precoce care tratate la timp nu se mai transformă în cancere. Punerea la punct a testului, care de altfel îi poartă numele, a fost meritul lui Giorgios Nicolau Papanicolau.

Testul a fost definitivat și publicat în anii 40 pe care noi, românii, îl numim testul Babeș-Papanicolau.

Acest test a salvat milioane de vieți în întreaga lume.

Despre unitatea mobilă

În cadrul proiectului CEDICROM al Institutului Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca au fost achiziționate stații mobile, adică două mașini 4x4, care vor asigura informarea și prelevarea de teste în teritoriu.

Proiectul are între obiective principale și studiul barierei accesului populației rrome și a altor populații din rândul minorităților sau defavorizate la programul național de screening al cancerului de col uterin. Totul pentru îmbunătățirea performanțelor registrelor de cancer.

Prin unitatea mobilă se vor realiza, gratuit, teste HPV populației feminine cu vârste cuprinse între 30 și 64 de ani din grupurile defavorizate ale populației rrome, slovace, rușilor-lipoveni, huțulilor din

Maramureș sau ale populației izolate din Munții Apuseni, dar și altor populații din mediul rural care au acces limitat la screening prin neimplicarea sau implicarea redusă a medicilor de familie și, uneori, prin lipsa unei informări corespunzătoare.

Conf. dr. Patriciu Achimaș-Cadariu, ministrul Sănătății

Este, fără îndoială, unul dintre cele mai bune exemple de cercetare și inovare cu efecte aplicative directe asupra strategiilor de control al cancerului. Așteptăm mai bune rezultate ale programelor de screening și, ca o consecință, modificări semnificative ale incidenței și mortalității prin această îmbolnăvire.

Institutul Oncologic „Ion Chiricuță” din Cluj-Napoca

CAUZELE ȘI ETAPELE MIGRAȚIEI UCRAINENILOR ÎN BANAT

(Urmare din numărul 305/306)

Până la Primul Război Mondial, foarte puține familii și-au achitat datoria la bancă. Cei mai mulți locuitori nu au putut achita ratele deoarece majoritatea bărbaților era pe front, iar banca urmărea permanent plata ratelor, punând sechestru pe bunurile celor care nu respectau termenele stabilite. În 1916, Iațco Iacob din Copăcele, venind în permisie, a găsit majoritatea familiilor în situații dintre cele mai proaste. Acesta a strâns de la oameni actele primite de la bancă, s-a deplasat la Ministerul de Război din Budapesta, cerând încetarea urmăririi datornicilor până la terminarea războiului, ceea ce s-a și întâmplat. De acest lucru au profitat și locuitorii celorlalte sate ucrainene.

Despre satul Cornuțel-Banat, acum cca 45 de ani, profesorul universitar Ivan Rebușapcă a înregistrat o convorbire cu unul dintre primii locuitori ai satului, Iura Pleșca. Acesta povestește: „M-am năcut la 11 septembrie 1895 în Maramureș, Ucraina apuseană, în satul Pidpleșa, numărul casei 89. Tata se numea Ivan Pleșca, iar mama Olena. Am venit din Maramureș în Banat la 12 decembrie 1910, la Copăcele. În 1913, ne-am mutat la Cornuțel-Banat. Primul care a venit la Cornuțel a fost Medianic Ivan, din Copăcele, al doilea a fost Cuțina Ivan, iar al treilea Pleșca Ivan (tata). În 1914, au venit ucrainenii din Galiția (Runhur, Sloboda, Ciornyi Potik, Oslovy Bili, Oslovy Ciorni etc.)... Din Galiția au venit 28 de ucraineni, între care și Ivan Malinovski (polonez) și Semcici Vasile, iar din Ucraina Subcarpatică au venit 45, trecând prin satul Copăcele. Ucrainenii care au venit în Banat au trăit la început printre stive de lemne, printre care își semănau porumbul și cartofii. Contractele de vânzare-cumpărare au fost întocmite între ucraineni și proprietarii moșiei Vörösy Henric și fiul său Mikloș-Iulius, care locuiau la Arad și Budapesta... „După 1921, jandarmii ne obligau să plecăm de pe aceste pământuri, dar noi ne-am împotrivit și am rămas numai 55 de familii, cele care au cumpărat acest pământ. După război au mai venit ucrainenii din Galiția, ajungând la 100 de familii. După aceasta, cu chiu cu vai, am construit clădirea școlii ca și copiii cornuțenilor să învețe carte... În 1942, toți ucrainenii din Cornuțel au fost slugi, din Copăcele au fost 60 de slugi, iar din Zorile, 120 de slugi, aceasta numai peste vară, iarna trebuind să se întoarcă acasă.”

Ioan Lotreanu, în „Monografia Banatului” din 1935, spune că situația satelor ucrainene din Banat era următoarea: „Copăcele – sat în județul Severin, plasa Sacul, cu 743 locuitori, 153 case... Locuitorii sunt ruteni de confesiune romano-catolică. Biserica s-a zidit la 1912. Școala primară, are două puteri didactice. Director: Gheorghe Ghindă. Este moară țărănească. În conscrierea din 1603, se amintește (moșia) sub numele de Kopacz.”

„Zorile – sat în județul Severin, plasa Sacul, cu 974 locuitori ruteni de religie romano-catolică. Are 210 case. Biserica s-a zidit la 1929. Școala primară este cu caracter de stat și funcționează cu doi învățători. Director: Ștefan Popa. Comuna s-a întemeiat la 1910 cu ruteni de religie romano-catolică, așezați aici pe moșia lui dr. Zoltan Medve.”

Despre celelalte sate ucrainene, Ioan Lotreanu nu menționează nimic, probabil, din cauză că nu a primit informații despre acestea de la autoritățile locale sau de la preoți. Chiar și în legătură cu satele pomenite în monografia sa, el nu a fost îndeajuns de documentat, întrucât atât locuitorii satului Copăcele, cât și cei din Zorile erau ortodocși de stil vechi și greco-catolici, iar bisericile au fost construite în perioada 1910 – 1914. O altă greșeală pe care o face

ISTORIA UCRAINENILOR DIN BANAT

se referă la proprietarul moșiei pe care s-a înființat satul Zorile. Doctor Zoltan Medve a fost jurist și prefect de Lugoj, iar proprietarii moșiei erau Hubs David și Tauber Henric.

O mică parte a locuitorilor acestor sate s-a mutat în perioada de după al Doilea Război Mondial în sate precum Găvojdia, Becicherecu Mic, Gelu și Variaș unde au fost înproprietăriți cu pământ, dar au menținut tot timpul legătura cu localitățile natale. Acesta este și cazul familiei Hleba, care s-a mutat la Becicherecu Mic. Urmașul acesteia, Gheorghe Hleba, este președinte al UUR, filiala Timiș. Cele cinci sate înființate în anii 1906-1910 există și acum, fiecare sărbătorindu-și, în ultimii ani, un secol de existență.

Al doilea val de migrație s-a desfășurat în timpul și imediat după al Doilea Război Mondial, ucrainenii fugind de Armata Sovietică. Dintre aceștia, puțini s-au stabilit în Banat, fiind în general asimilați de către români. O cauză a acestei asimilări a fost și teama de a nu fi repatriați după intrarea României în lagărul comunist. Totuși, au existat și excepții precum cea a preotului Gorcinski și a familiei sale. Aceasta s-a refugiat inițial în Maramureșul românesc, iar după terminarea războiului a ajuns în satul Copăcele, unde a slujit până la pensie și după aceea, deși se stabilise definitiv în orașul Caransebeș.

Al treilea val de migrație a avut loc în perioada comunistă (aproximativ 1960-1989) când ucrainenii din Maramureș și, chiar, din Bucovina au venit în Banat pentru muncile agricole, pentru a lucra în construcții sau industrie. Acest val al migrației ucrainenilor s-a produs începând de prin anii 60-70 ai secolului trecut, cu sublinierea că ucrainenii erau de-acum cetățeni români, cu deosebire din județele Maramureș, Satu Mare, Suceava, Iași și Botoșani. La început, cea mai mare parte dintre ucrainenii maramureșeni a lucrat în agricultură. În urma emigrării germanilor în țara lor de obârșie, prin cumpărarea caselor acestora, ucrainenii au ajuns ca, la ora actuală, să fie majoritari în sate precum Știuca, Dragomirești, Remetea Mică, Sălbăgelul Nou, Soca, Pogănești etc. Ucrainenii din Maramureșul românesc (proveniți din satele Poienile de Sub Munte, Repedea, Ruscova, Bistra, Crasna, Valea Vișeuului) și-au părăsit locurile natale ca urmare a creșterii numărului populației și a lipsei de pământ arabil. Ei au muncit în CAP-uri și Gostaturi din Banat și, cu timpul, și-au cumpărat case, repopulând numeroase sate din câmpiile Timișului și Mureșului: Știuca, Dragomirești, Darova, Pogănești, Becicherecu Mic, Sălbăgelul Nou, Gelu, Variaș, Găvojdia etc. Ucrainenii din Bucovina, în schimb, s-au stabilit în general în orașe, lucrând în construcții, transporturi și indus-

trie. De la început, ei au intrat în contact cu ucrainenii veniți aici la începutul secolului al XX-lea, stabilind cu aceștia relații de prietenie și chiar încuscrindu-se. În acest sens, avem drept exemplu pe Sauciuc Emilian care a venit de la Siret la Orșova, în 1968, apoi s-a mutat la Timișoara pentru a lucra în industrie.

Benzar Nicolae, directorul Școlii cu clasele I-VIII din Știuca povestește: „În localitățile Știuca și Dragomirești, trăiește o populație în majoritate de etnie ucraineană, în proporție de 90%, iar restul români și germani. În localitățile Oloșag și Zgribești, populația predominantă este română, dar trăiește și populație de etnie ucraineană într-un procent de 14%. Aici, ucrainenii s-au strămutat din

județul Maramureș începând de prin anii 1960, cu un maxim între anii 1965-1969 și 1990-1999, ca urmare a plecării populației de etnie germană în Germania. Acest proces continuă și astăzi. Media de vârstă pe comuna Știuca este de 33,5 ani, aceasta datorându-se numărului mare de copii existenți în sat. În prezent, localitatea este un adevărat șantier, peste tot ridicându-se case noi și arătoase.”

Un alt exemplu este cel al satului Remetea Mică. Doamna

profesoară de muzică și limba ucraineană, Hrin Ana, povestește: „Primele familii de ucraineni venite în Remetea Mică din Valea Vișeuului, județul Maramureș, au fost cele ale lui Lauriuc Iura și Pancec Vasile, în 26 februarie 1968. Începând din 1969, au mai venit și alte familii din satele maramureșene Bistra, Crasna, Poienile de sub Munte și așa s-a ajuns în prezent ca 85% din populație să fie de etnie ucraineană... În 1992, a fost oficiată prima slujbă în limba ucraineană de către preotul Ilie Albiciuc la biserica catolică din sat, iar din 1994, cu sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România - filiala Timiș, prin domnul Semeniuc Ioan, s-a început studiul limbii materne ucrainene la școală.”

Al patrulea val de migrație este cel de după Revoluția din decembrie 1989 care continuă și azi. În cursul acestuia, grupuri compacte de ucraineni din satele maramureșene și bucovinene au întregit populația de etnie ucraineană din Știuca, Dragomirești, Darova, Pogănești, Becicherecu Mic, Sălbăgelul Nou, Gelu, Variaș, Gottlob, Tomnatic, Sănnicolaul Mare, Bethausen, Soca, Remetea Mică, Mașloc, Brănești, Cenad, Nițhidorf, Petroasa Mare în județul Timiș și Chier, Dud, Tîrnova în județul Arad.

Beuca Petru din Petroasa Mare, povestește: „În 1990, la Petroasa Mare au venit primii ucraineni din Maramureș: Culicea Ștefan și Cuth Ștefan din Ruscova, iar apoi au venit și din alte sate maramureșene. În tot satul trăiau nemți, care și-au vândut gospodăriile și au plecat în Germania. În primul rând, ucrainenii au înființat filiala locală a UUR, cu ajutorul căreia s-a introdus studiul limbii ucrainene în școală și a fost înființată o grupă de grădiniță cu predare în limba ucraineană. În anii următori, au reușit construirea unei biserici ortodoxe ucrainene.”

(Continuare în numărul următor)

prof. Ion CÎMPEANU

(Urmare din numărul 305/306)

– Din acest balcon, Ion Minulescu citea adesea poezii admiratoarelor sale... – îmi spune doamna Claudia, însoțind explicația cu un surâs complice și aproape ștregăresc.

Apoi îmi arată câteva picturi.

– Sunt ale fiicei mele Mioara, – zise, dar nu știu de ce, nu cu tonul cu care-și laudă mamele odraslele. – Am să vă fac cunoștință data viitoare: azi e în atelier cu maestrul... (spre rușinea mea, nu i-am reținut numele; era vorba, probabil, de vreun pictor cunoscut).

Ne-am întors în sufragerie și am fost poftit într-un fotoliu comod.

– Te servesc cu o delicioasă înghețată de fructe. Să nu mă refuzi: e făcută de mine, – îmi surâse cu voioșie doamna Minulescu. – Cafea?

– Nu... – am refuzat, deși beam una-două cafele pe zi, dar la ele fumam neapărat și câteva țigări, or, într-o casă străină, am considerat că nu se face. Am aflat mai târziu că și Claudia Millian Minulescu era fumătoare. Cu toate acestea, în vizitele pe care i le-am făcut, mi-am stăpânit pofta de tutun.

Înghețata era într-adevăr bună. Am lăudat-o, spre încântarea doamnei Minulescu, care a trecut apoi – precaut, cu delicatețe – să mă chestioneze: unde m-am născut, de unde știu limba rusă (o lămuresc că știu și rusa, dar romanul e scris în ucraineană. „A, da? – se miră ea. – E vreo diferență?...”), când am terminat facultatea („Litere, nu?” – presupune amfitrioana. „Acum îi spune Filologie...” – zic), unde lucrez? Mulțumită de răspunsuri, Claudia Minulescu îmi propune să-i las ceea ce am tradus până atunci, ea va citi acele pagini („Cu mare atenție și, sper, – zice, – cu încântare...”), iar eu să revin peste o săptămână-două sau, mă rog, când voi avea gata o nouă tranșă.

– Tovarășe Irod, – încheie gazda amabil, – asta nu înseamnă că nu ne poți vizita în orice altă zi, în afara traducerii. O să-mi faci plăcere.

Apelativul „tovarăș” nu mă deranja, intrase definitiv în uz în acei ani, deși din gura unei doamne, a unei „foste”, a soției lui Ion Minulescu, suna ostentativ, fals. I-am mulțumit

Vitrina literară

pentru invitație, căreia probabil, zic, n-o să-i pot da curs, căci „știți, serviciul, traducerea...”, adică nu prea am timp.

Așa a fost prima vizită la Claudia Millian Minulescu.

Cu prilejul celei de-a doua, adică peste vreo trei săptămâni, am cunoscut-o și pe Mioara Minulescu, fiica lui Ion Minulescu, o cucoană spre cincizeci de ani, din păcate „frumoasă”, vorba bancului, ca taică-su... În schimb, volubilă, veselă și de aceea chiar simpatică. Niciodată n-am știut dacă să-i spun doamnă sau domnișoară. Aflasem doar că e pictoriță și nimic mai mult. Însă revederea cu mama ei m-a făcut să descopăr un lucru surprinzător: doamna Claudia Minulescu avea un remarcabil dar de a inventa, de a fabula, de a exagera. Și, culmea, în aproape orice spunea. Din dorința de a fi pe placul interlocutorului, din dorința de a părea informată și „conectată” la realitate și, deci, de a nu părea o „fostă”? Nu știu.

Mai întâi, mi-a spus că și-a dat seama din cele câteva pagini (plus punerea în temă pe care i-o făcusem la prima noastră întâlnire) că *Pescărușul* e un roman excepțional (Nici vorbă! O scriere cu modeste calități artistice, deși subiectul – Danko, un puști dintr-a cincea, își petrece vacanța mare la bunici, lângă Odesa, într-un sat pescăresc de pe țărmul Mării Negre; are tot felul de peripeții, ieșiri cu bunicul în larg, salvarea unui pescăruș rănit ș.a. – ar fi meritat mai mult. Editura tineretului s-a oprit însă asupra lui Iuri Zbanațkyi, probabil, din alte motive: el era atunci prim-secretar al Uniunii Scriitorilor din Ucraina adică conducătorul breslei, deputat, laureat a numeroase premii, decorat cu ordine și medalii, fost comandant de partizani, Erou al Uniunii Sovietice etc.). N-am contrazis-o. N-avea rost. Claudia Minulescu continuă:

– Și traducerea dumatăle este excelentă! Se simte mâna formată a scriitorului adevărat (am mai spus-o: până atunci, apucasem să public doar câteva versuri șchioape într-un ziar

regional și 2-3 schițe într-o revistă ucraineană din București...). Apropo, mi-a plăcut ceea ce ai tipărit nu demult în „Gazeta literară”, felicitări! (Aiurea! Nu publicasem nimic). I-am

spus și lui Mihai Beniuc, care m-a întrebat: „Ce mai face tovarășul Corneliu Irod?”. Zic: „Lasă, frate, băiatul în pace, că are mult de lucru!”. Păi, nu-i așa? – îmi surâse complice. – Hai să vezi ce înghețată am făcut.

Ca întotdeauna, înghețata era foarte bună. Dar s-o lămurim mai întâi cu Mihai Beniuc. Nu-l văzusem în viața mea. Știam încă din liceu că e un mare poet, de câțiva ani era prim-secretar al Uniunii Scriitorilor (peste un an va fi președinte), academician. În ce-l privește, e limpede pentru oricine că n-avea de unde să știe că pe lumea asta există un Corneliu Irod. Îl voi cunoaște peste vreo șapte ani. Nu ca poet, ci ca... cel mai bun specialist al nostru în „psihologia animalelor”. Poveste interesantă. Poate altă dată. Până atunci, la înghețată, Claudia Minulescu îmi spune:

– La traducerea dumatăle, am și o mică observație... Cred că e o scăpare. Așadar, pleacă Danko împreună cu bunicul cu barca pe mare. În zori. După ce ajung în larg, asistă la răsăritul soarelui: discul lui mare și roșu iese hăt departe din apă și urcă încet pe cer. Cei doi stau toată ziua la pescuit, iar seara observă că soarele apune tot în mare... Păi, cum adică? A făcut cale-ntoarsă?... Înțelegi ce vreau să spun.

– Sigur că înțeleg. Observația dumneavoastră ar fi fost valabilă dacă Danko și bunică-su ar fi contemplat răsăritul și apusul soarelui de pe mal: atunci soarele ar fi „ieșit” dimineța din apa mării, iar seara ar fi apus undeva în spatele lor, dincolo de orizontul câmpiei. Ei însă se aflau în larg, uscatul nu se vedea, de jur-împrejur era doar marea, așa că soarele răsărea și apunea tot în...

– A, da-da. Știi că ai dreptate?...

A fost, de altfel, singura ei „contribuție” în calitate de coautoare la traducerea *Pescărușului*. În rest, întâlnirile noastre aveau un tipic constant: veneam la două-trei săptămâni cu un buchet de flori și o nouă tranșă de 10-15-20 de pagini și, înainte de a prelua paginile lăsate spre lectură la precedentă mea vizită, preț de vreo

oră (uneori mai mult, alteori mai puțin) pâlăvrăgeam, „bârfeam”, puneam țara la cale, adică doamna Minulescu inventa cu cine s-a mai întâlnit și ce a discutat despre mine, cum mă laudă toată lumea (adică oameni pe care nu-i cunoșteam personal și care, la rândul-le, habar n-aveau de existența mea), mâncam înghețată sau prăjituri și ne despărțeam. Despre traducerea noastră discutam tot mai rar sau deloc.

De Crăciun am plecat în Bucovina, la mama. M-am întors imediat după Anul Nou 1962, dar nu prea aveam chef de traducere, încât i-am dus Claudiei Minulescu 8-10 pagini abia spre sfârșitul lui ianuarie. I-am tras o minciună: am fost plecat de sărbători (aici nu mințeam) și am revenit în București doar de câteva zile (asta era minciuna), de aceea i-am adus o tranșă mică, dar de azi înainte... Până pe la mijlocul lui martie am fost destul de harnic, așa că am depășit binișor jumătatea romanului. Trebuia totuși să mă grăbesc – ca mâine e 1 iulie, iar Coca Petruț, cu care vorbeam din când în când la telefon, mi-a reamintit că data predării manuscrisului nu poate fi depășită. „Știi, *Pescărușul* va apărea în primul trimestru al lui '63, iar până atunci mai sunt, cum știi, o mulțime de operațiuni: dactilografare, colajonare, referate, precorectură, redactare, tehnoredactare, culegere, 2-3 corecturi, bun de tipar, bun de difuzare... Bașca treaba graficianului la ilustrații. Așa că – dă-i bice!”

M-am apucat serios de lucru și la puțin timp, după socotelile mele, eram, cum se spune, în grafic. Până la termen aveam o sută și ceva de zile și dacă voi traduce zilnic numai câte o pagină, o pagină și ceva... E clar – voi fi gata chiar cu o săptămână înainte de 1 iulie. Numai că socoteala de acasă... La sfârșitul lui martie, sunt invitat urgent la Comisariatul Militar al raionului Grivița Roșie (Sectorul 1 de azi; în urmă cu câțiva ani, se numise I. V. Stalin), cu buletinul și livretul militar, unde mi se comunică ordinul că voi efectua o convocare (altădată îi zicea concentrare) de două luni la Piatra Neamț. Leatul meu, ca să zic așa, a făcut armata în cadrul facultății: o zi pe săptămână – joi – și o lună (1-31 iulie 1957) ca elevi în tabăra militară de la Cilibia-Cotu Ciorii, după care am primit livret. Iar acum ce-or mai vrea?

(Continuare în numărul următor)

Corneliu IROD

FEMINIANA

– Fetele nu vor nimic, decât să aibă un soț, iar când îl au, vor să aibă totul...

William Shakespeare

– Dumnezeu a creat femeia, ca să-l împlânzească pe bărbat.

Voltaire

– S-a dus să împrumute o sită, dar s-a măritat.

Proverb uigur

– În vremuri de demult, înțelept era considerat acela care, la întrebarea „la ce vârstă este bine să te însori”, răspundea: „În tinerețe este prea devreme, iar la bătrânețe este prea târziu”.

Francis Bacon

– Bărbatul care vrea să se însoare, trebuie să știe totul sau nimic.

Oscar Wilde

– Când femeia a îmbătrânit, ca să devină atrăgătoare pentru bărbat, ea se adresează lui Dumnezeu.

Honoré de Balzac

– Tragedie: s-a îndrăgostit de fața ei, dar s-a însurat cu toată fata.

Iulian Tuvim

– Ca să cunoști fata, trebuie s-o vezi pe mama ei; ca să-i cunoști fața, trebuie s-o vezi pe bunica sa.

Proverbul poporului thai

**Selecție și traducere,
KOLEA KURELIUK**

Ghiocelul meu

Mă pregătesc să-ntâmpin primăvara,
Să mă-ntâlnesc cu primul ghiocel,
Apoi să mă gândesc seară de seară,
De ce nu sunt așa precum e el?

Atât de strălucit în frumusețe,
Atât de însoțit și de frumos,
E-așa precum am fost în tinerețe,
Când fetele mă alintau duios?

De-aceea unde ghiocel răsare,
Eu sunt prezent lângă splendoarea sa,
Și chiar de nu e-nalt și nu e mare
Dar e un leac pentru viața mea.

Mi-e greu când vine-o iarnă timpurie,
Și nu mai pot de-a mă-ntâlni cu el,
Acel timp rece-mi pare-o veșnicie
Până voi da din nou de ghiocel.

Atunci când eu dau ochi cu ghiocelul,
Iubirea pentru el îmi dă puteri,
Mă simt c-acei ce își atinge țelul
De-a primi-n dar mărețe mângăieri...

Mă simt ca un viteaz mergând călare
Pe-un cal ceresc către un nimb stejar,
Având în frunte-un ghiocel din care
Mii de culori fantastice răsar.

Mă simt ca ceru-n plină strălucire,

Ca un stejar când încă nu-i tăiat
Ca-n fața-altarului ceresc un mire
Ca-n auritul tron un împărat.

Poate că unii nu-mi vor da crezare,
Cum sunt când mă-ntâlnesc cu-n ghiocel
Dar Domnul slavei ce sfârșit nu are
Mă crede că și Dânsul e ca el.

Frumos precum e soarele din zare,
Când razele trimite către flori,
Ca să le dea lumină și culoare,
Să le avem mereu de sărbători...

De-aceea-aștept să vină primăvara
Chiar de-așteptarea are un timp greu,
Dar mă ajută dorul și răbdarea
De-a mă-ntâlni cu ghiocelul meu.

Mihai VOLOȘCIUC

PARODIE

Mihai VOLOȘCIUC

Ghiocelul meu

Urmează iar să-ntâmpin primăvara,
Să mă prefac din nou că sunt surprins
De vâlul ei de flori ce-mbracă țara...
Oare nu face asta orice ins

Ce primăverii-i scrie poezie?
Indiferent în ea cum mai intrăm,
O laudăm c-a îndrăznit să vie
Iarăși la noi, deși n-o merităm.

O laudăm c-duce ghiocelii,
Atât de puri și splenziți totodată,
Că lasă iar pe câmp să zburde mieii,
Chiar de sunt tot mai scumpi la cumpărat.

Mie ușor îmi este de aicea,
Din Negostina, să vorbesc de ea,
Că mie-mi cântă cucul, pitulicea,
Natura toată e sub pana mea.

Dar ce face poetul din orașe
Văzând natura doar pe internet?
Îi moare inspirația în fașă
Și-atunci, desigur, nu mai e poet!

Mă simt răspunzător cumva de faptul
Că nu pot să-i transmit, măcar în vis,
Mireasma ei, adâncul ei, înaltul...
Vezi, pentru el e un dosar închis.

Așa că o să-ncerc, pe cât se poate,
Să i-o descriu, să nu fie distrus
Că nu o simte cum pătrunde-n toate...
Să nu regrete, nu-i precum s-a spus,

Că e mai mult cum spus-a chiar poetul
Bacovia: pe vechile dureri,
O nouă primăvară. E citatul
Acesta un motiv de meditare.

Nici soarele ca ieri nu luminează
Și nu îmbracă totul în culori,
Mai scapă printre nori, arar, o rază,
Dar asta, doar așa, la sărbători.

Ba culmea, nu sunt puri nici ghiocelii,
Pătați de ploii acide-și duc povara,
De-aceea creadă de acum ideii
Că nu mai e ce fost-a primăvara!

Lucian PERȚA

8 MARTIE LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ CĂLINEȘTI-ENACHE

Cuvântul MAMĂ:
„Pruncii îl zuruie,
Bătrânii îl visează,
Bolnavii îl șoptesc,
Munții îl gândesc.
Fricoșii îl strigă,
Orfanii îl lacrimă,
Răniții îl cheamă
Iar ceilalți îl uită.
O, Mamă! O, Mamă!”

Elevii Școlii din Călinești-Enache au sărbătorit Ziua Femeii, ziua mamelor, marți, 8 martie. Manifestarea a avut loc în incinta unității de învățământ, iar la eveniment au luat parte părinți, bunici și cadrele didactice. Au fost interpretate scenete și cântece dedicate mamelor, acțiunea fiind coordonată de profesoara în învățământul primar Bujdei Adina-Maria, profesorul coordonator Ilincăi Petru, învățătoarea Melniciuc Emilia și profesoara Zaharie Maria.

În cadrul programului, s-au recitat poezii și s-au interpretat diferite cântece dedicate mamei atât în limba română, cât și în limba ucraineană, precum: Mărțișoare-mărțișoare, E ziua ta, mămicolo!, Mama de George Coșbuc, Cântec pentru mama, O zâs mama că mi-o da, La oglindă de George Coșbuc, De-aș putea..., Cântecul acesta delicat, Dormi, copile drag, Ochii cei mai dragi din lume, Pentru tine am cules, Toți copiii, Pisnea pro rușnyk, Sorocika mamyna și Mamyna ruka.

Elevii clasei întâi și pregătitoare au întreținut atmosfera printr-un dans ludic ce i-a încântat pe spectatori. Clasa a patra a pus în scenă sceneta „Muma lui Ștefan cel Mare” de Dimitrie Bolintineanu.

Zâmbetele, optimismul și sufețele curate ale copiilor au înșeninat chipurile părinților prezenți.

Kolea KURELIUK

MASĂ ROTUNDĂ CU OCAZIA ZILEI FEMEII ȘI ANIVERSĂRII A 202 ANI DE LA NAȘTEREA POETULUI TARAS ȘEVCHENKO

În data de 9 martie 2016, la sediul Organizației municipale Baia Mare a Uniunii Ucrainenilor din România, bd. Independenței nr. 26/85, s-a organizat manifestarea culturală cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Femeii având ca temă „Rolul femeilor ucrainene din Baia Mare în ceea ce privește contribuția lor la dezvoltarea culturii și limbii materne în organizație”. Pe acest subiect au purtat discuții doamna arhitect Oksana Florescu, secretara organizației, și doamna învățătoare, Eudochia Laver, care și-au exprimat părerea cu privire la studiul limbii ucrainene în cadrul organizației și necesitatea continuării lui. Membrele UUR prezente la această manifestare au propus înființarea unui grup artistic cu care să participe la diferite acțiuni culturale organizate de UUR conform planului de activități pe anul 2016.

În ceea ce privește a doua temă „Sărbătorirea a 202 ani de la nașterea poetului Taras Șevchenko” s-a discutat despre femeia oglindită în opera poetului. Președintele de onoare al UUR, Ștefan Buciuta, a prezentat un material despre „Cobzarul” lui Taras Șevchenko și a recitat poemele „Fata vrăjtită” și „Kateryna” traduse de Ion Cozmei. S-au purtat discuții pe această temă și s-a cântat pe versurile poetului cu sprijinul solistei Maria Sauca. Doamnele care au vizitat muzeul și mormântul lui Taras Șevchenko din Kaniv, Dochîța Pop și Florescu Oksana, le-au povestit celor prezenți despre însemnătatea și frumusețea locurilor vizitate. Participanții și-au exprimat dorința ca Uniunea Ucrainenilor din România să mai organizeze astfel de excursii la Kiev și Kaniv.

La sediul Organizației municipale din Baia Mare au

fost expuse cărțile lui Taras Șevchenko și lucrări despre el: „Cobzarul” tradus de Ion Cozmei; „Cobzarul” editat de Uniunea Ucrainenilor din România cu ocazia celei de a 200-a aniversări a lui Taras Șevchenko, redactor Corneliu Irod; „Cobzarul” editat cu ocazia împlinirii a 170 de ani de la prima apariție a acestuia, redactor Mykola Corsiuc; 2 volume despre „Viața lui Taras Șevchenko”, autor Pavlo Zaițev, traducere din limba ucraineană de Corneliu Irod; cartea „Dezvelirea bustului lui Taras Șevchenko”, culegere de articole și cuvântări cu ocazia inaugurării bustului la

Satu Mare; cartea „Taras Șevchenko – un apostol al neamului ucrainean”, culegere de comunicări dedicate aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevchenko care au fost prezentate la simpozionul din Satu Mare.

Domnul Ștefan Buciuta, președinte de onoare al Uniunii Ucrainenilor din România, a înmănat fiecărei doamne prezente câte un buchet de flori, un mic cadou și le-a invitat la un cocktail.

Manifestarea culturală dedicată celor două evenimente s-a încheiat cu bună dispoziție și cu speranța că asemenea manifestări vor avea loc mai des.

Crina COZMA, membră a UUR

Mesajul Președintelui cu prilejul împlinirii a doi ani de la declanșarea rezistenței împotriva ocupației rusești a Crimeei

Dragi compatrioți,

Crimeea a fost, este și va rămâne parte integrantă a Statului Ucrainean, iar țara care a furat-o va fi obligată să restituie ce a furat. Acest lucru se va întâmpla, mai devreme sau mai târziu, oricât de lung se va dovedi procesul de eliberare de sub ocupație. O crimă ca anexarea nu are termen de prescripție. De altfel, noi folosim termenul de „anexare” numai ca definiție de drept internațional pentru ceea ce s-a întâmplat. Dacă vorbim mai plastic și mai emoțional, atunci este mai potrivit termenul „încorporare” deoarece paralela istorică este mult mai clară și nimerită.

Anexarea nu a fost bruscă. Rusia s-a pregătit minuțios, încă din anul 1991, pentru ocuparea Crimeei. Pe parcursul primilor 20 de ani, autoritățile ucrainene erau conștiente de acest pericol, dar l-au subestimat. Iar persoanele care s-au aflat la cârma statului în 2010 au contribuit, ca o adevărată coloană a cincea, la pregătirea anexării Crimeei de către ruși, mai ales prin distrugerea infrastructurii de apărare a Ucrainei. De aceea, mai ales asupra lor cade răspunderea pentru pierderea temporară a Crimeei și a Sevastopolului.

Spun „temporară” deoarece sunt convins că noi vom reîntoarce sub suveranitatea Ucrainei aceste două unități administrativ-teritoriale. Acest proces, extrem de complex și de durată, a fost deja demarat.

Pentru precizarea strategiei noastre privind reintegrarea Crimeei în Ucraina, eu am dat, astăzi, dispoziție să fie pregătită o ședință specială a Consiliului de Securitate Națională și Apărare. Aștept din partea Consiliului de Miniștri un plan-grafic detaliat privind apărarea intereselor naționale ale Ucrainei în tribunalele internaționale, tragerea la răspundere în fața Ucrainei a țării agresoare atât de către Statul Ucrainean, cât și de companiile private ucrainene.

În afară de aceasta, cer Guvernului să introducă pe ordinea de zi a ședinței Consiliului de Securitate Națională și Apărare al Ucrainei și problema regimului temporar de protecție vamală specială de-a lungul liniei graniței administrative a regiunii Herson și a Republicii Autonome Crimeea, precum și strategia energetică față de Crimeea.

Ministerul Apărării și Statul Major al Forțelor Armate ale Ucrainei au primit ordin să înainteze propuneri referitoare la

întărirea substanțială a capacității militare a Ucrainei în regiunea Herson și de-a lungul întregului țărm al Mării Negre. Rusia și-a întărit prezența militară în regiune, transformând, practic, peninsula dintr-o stațiune internațională înfloritoare într-o mare bază militară care pune în pericol, inclusiv nuclear, nu numai Ucraina, ci și toate țările riverane Mării Negre.

Un rol important în asigurarea condițiilor politico-diplomatice pentru redobândirea Crimeei, în pregătirea proceselor menționate mai sus și în menținerea regimului de sancțiuni internaționale împotriva Rusiei, instituite ca urmare a agresiunii acesteia împotriva Ucrainei în Crimeea și Donbas, revine Ministerului de Externe.

Evident, Ucraina nu recunoaște și nu are intenție să recunoască vreodată dejure drept cetățeni ruși pe acei locuitori ai peninsulei care au obținut pașapoarte rusești. În Crimeea nu trăiesc cetățeni ai Rusiei, ea este populată exclusiv de cetățeni ai Ucrainei, acolo oamenii noștri trăiesc pe teritoriul nostru care este ocupat doar temporar.

Până la revenirea Crimeei la locul ce i-a fost hărăzit de istorie în componența Ucrainei, avem sarcina să apărăm drepturile și libertățile cetățenilor din Crimeea, să susținem orice sursă de rezistență legală față de puterea rusă de ocupație și față de marionetele ei locale.

Puterea de ocupație din Crimeea încalcă în masă drepturile și libertățile fundamentale ale omului, obligă populația să accepte cetățenia rusă, introduce o politică subordonată modificării componenței etnice a populației, eliminării etnicilor ucraineni, tătari crimeeni, altor minorități, distruge limba ucraineană și îi persecută pe vorbitorii ei. Și bisericile ucrainene sunt supuse prigoanei și represiunilor.

Ucraina va apăra cu hotărâre drepturile colective ale comunităților culturale și religioase de pe teritoriul Republicii Autonome Crimeea și din Sevastopol, în special drepturile etnicilor ucraineni, precum și ale popoarelor băștinașe – tătari crimeeni, krimceaci și karaimi, ale altor minorități naționale, ale tuturor patrioților ucraineni care nu au recunoscut regimul de ocupație și se opun lui prin orice mijloc ce le este accesibil. Pentru apărarea drepturilor lor, inclusiv a dreptului la protest, vom atrage cât mai multe organizații internaționale.

Kievul va recurge la toate măsurile pen-

tru menținerea problemei ocupației ilegale a teritoriului Republicii Autonome Crimeea și a Sevastopolului ca act fără precedent de încălcare a dreptului internațional comis după cel de al Doilea Război Mondial, pe agenda politicii europene și mondiale.

Dar principala premisă pentru reintegrarea teritoriului temporar ocupat este dezvoltarea avansată a economiei Ucrainei, a instituțiilor ei democratice și a mecanismelor de protejare a drepturilor omului, creșterea nivelului și calității vieții oamenilor.

Mulțumesc tuturor locuitorilor Crimeei care, în condiții extrem de complexe ale regimului autoritar și de persecuție a celor de altă părere, nu întrerup legăturile lor cetățenești și spirituale cu adevărata lor Patrie – Ucraina.

Apreciez în mod deosebit rezistența opusă ocupanților de curajoșii tătari crimeeni care au suportat atâtea suferințe, Mejlisului și conducătorilor lui, rezistență începută încă la 26 februarie 2014.

Susținerea pe care Ucraina întregă i-a acordat, săptămâna trecută, renumitei sale fiice tătare, Djamali, reprezintă o recunoaștere a rolului acestora. Ea a primit și susținerea mea.

Moscova parcă încearcă să-i readucă pe tătari în anul 1944, iar Kievul a conștientizat, chiar dacă cu întârziere, necesitatea creării în Crimeea a unei autonomii a tătarilor crimeeni, evident cu garantarea drepturilor și libertăților civice egale pentru etnicii ruși, ucraineni și pentru alți etnici din peninsulă.

Totul va fi așa cum trebuie să fie într-o țară europeană.

Acest război se va termina pentru Ucraina doar atunci când pe pământul ucrainean sfânt din Donbas și Crimeea nu va exista picior de ocupant. Dar pentru a atinge acest deziderat trebuie să fim puternici și cu credință nestrămutată.

Crimeea nu este Rusia. Și Ucraina nu este Rusia. Crimeea este Ucraina. Iar Ucraina este Europa.

Slavă Ucrainei!

Pagină realizată de *Ion ROBCIUC*

UCRAINA - mai aproape